OWE

Bi akukọ ba pe'gba ago ni o koo

Irohin Yoruba

Vol. XI No. 518 May 21 – May 26, 1956 Kobo kan (1d.)

Fun anfani awọn ọmọ wa

Ẹ dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre

Igi owo ni igi Ọpẹ; Ẹ dibo f'Ọpẹ!

EYI ni ọrọ alaye ti Oloye S. L. Akintọla, Gbakeji Olori Ẹgbẹ Afẹnifẹre, Aṣipa Ogbomọṣọ ati Ọgagun awọn Ẹgbẹ Alatako Apapọ Igbimọ-nla Aṣofin Ijọba Naijiria ba gbogbo awọn enia sọ lati inu ẹrọ (asọrọmagbesi (Redio) idi ti gbogbo awọn adibo Ipinlẹ Iwọ-Orun ṣe ni lati mọ ọ ni ẹtọ lati dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni ọjọ Abamẹta ti iṣe ọjọ Kẹrindinlọgbọn oṣu yi.

Ki a to le mọ riri ilọsiwaju ti a ni larin ọdun mẹrin ti o koja yi tabi lati kete ti Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre ti bẹrẹ, o yẹ ki a kọkọ fi oju inu wo ẹhin diẹ. Ki Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre to bẹrẹ, ipo wo ni Iwọ Orun Naijiria wa? Kini awọn anfani ti a ni? Bawo ni gbogbo ilẹ wa tilẹ ti ri nigbana?

Larin nkan bi ogoji ọdun ti awọn Oyinbo ti nṣe Ijọba lori wa, awọn ọmọ Naijiria ti Ijọba igbana fun ni anfani lati kọ ẹkọ ofẹ ni Ilu Oyinbo ko ju ogorun pere lọ. Eyiyi ko tilẹ to ọmọ metamẹta lọdọ-ọdun. Nigbati o jẹ wipe gbogbo ọmọ ti Ijọba igbana nran lọ fun ẹkọ giga ni Ilu Oyinbo koju meta pere lọ fun gbogbo Naijiria a le sọ bi eyiti o kan Iwọ-Orun ninu rẹ yio ti kere mọ. Boya ni anri to woro kan lọdun kan nigbana.

Ki Ijọba Afẹnifẹre to bẹrẹ, ni nkan bi ọdun mẹrin-abọ sẹhin, ọmọ onile ko ri'le gbe, ọmọ alejo ni o gba ọdẹde kankan. Awọn Oyingbo ni nwọn nda aṣẹ pa nigbana. Awa ọmọ onilu paapa ko ni ẹnu ninu Ijọba igbana. Iba enia bi meji meta kan ti o ba wu awọn Oyinbo igbana ni nwọn nfamọra. Eyiti o ba wu awọn Oyinbo nikan ni nwọn imaa gba nigbana ninu imọran ti awọn enia dudu ti nwọn yan yi ba fi siwaju wọn.

Iba ọdọmọde diẹ ni nlọ si ile-iwe nigbana. Aisowo ati ati orisirisi ẹkọ ko jẹki ọpọlọpọ awọn ọdọmọde l'ọkunrin l'obirin mọ ọna ile ẹkọ. Itara ti Ijọba igbana ko tilẹ to lati dari awọn obi si ọrọ anfani ti o wa ninu iwe kiko. Nigbana ni a ba da awọn ọdọmọde Iwọ-Orun si ọna adọta awọn ti nlọ si ile ko ju ida kan pere lọ.

Nigbati awọn Oyinbo nda aṣẹ pa ti mo wi yi, ọpọlọpọ ilu nlanla ati agbegbe nlanla ni ko ni ile iṣegun tabi osibito ki a to wa pe nwọn o ni dọkita. Awọn miran yio rin ju ogorun meli lọ ki nwọn o to kan ile iṣegun tabi ki nwọn to le fi oju kan dọkita. Nigbati onisegun atata ko'si nitori a le sọ bi ewu ofo emi ti pọ to nigbana?

Nigbati awọn Oyinbo nda Ijọba ṣe yi, diẹ ni awọn ilu nlanla ati agbegbe agbegbe nlanla ti nwọn ni ile ẹkọ giga tabi Gramma Sukuu. Aisowo di awọn enia lọwọ. Aibikita ti Ijọba igbana tun jẹ idiwọ. Ogunlọgọ ọmọ ti awọn obi wọn ba ri owo lati fi kọ wọn ni imaa nrin lọ si nkan bi igba tabi adọjọ meli ki nwọn to kan ibiti ile ẹkọ giga wa nigbana.

Labẹ Ijọba atijọ ti mo wi yi tanun koko kan ko pa ju nkan bi adọta pọnun lọ. A ri owo lori rẹ patapta tan ni a nri nkan bi ọgọta pọnun. Iṣẹ koko ko mu ere wa to bẹẹ nigbana. Ọdun miran tilẹ wa ni akoko ti a nwi yi ti awọn agbẹ ko nri ju pọnun mẹdogun tabi ogun pọnun lọ lori tanun koko kan. E jẹki a fi oju inu wo ẹhin bayi ki a le mọ riri iyipada ti a ti ni loni.

Nigbati a wa labẹ Ijọba atijọ yi ni arun adu ti mba koko ja de. Ijamba ti arun adu yi ṣe fun igi koko ko kere. Arun adu na si fi pupọ ninu iṣẹ awọn agbẹ jona. Ko si ohun ti Ijọba atijọ yi ri ṣe si arun adu ju pe ki o paṣẹ wipe ki nwọn maa ge koko ti o ba kolu lulẹ lọ. Loju agbẹ ti o gbin koko rẹ ni nwọn fi nfi aṣẹ Ijọba ge koko na lulẹ.

Labẹ Ijọba atijọ yi ko si alafẹhinti tabi onigbọwọ fun agbẹ ti o ba fẹ gba alagbaro tabi lebira ti ko ba si ni owo lọwọ. Iba ohun ti agbẹ ba le fi ọwọ ara rẹ ṣe nikan ni o nṣe, afi bi o ba ni owo lọwọ funrare ti yio fi gba alagbaro. Ki asa sọ wipe labẹ Ijọba atijọ ko si oluranlọwọ atata fun awọn agbẹ.

Labẹ Ijọba atijọ a le ka iye ilu ti ina lẹntiriki de. Bi a ba yọ owo Eko kuro, iba ilu baabaabaa ni o ku ti lẹntiriki de. O loju ilu ti o ni omi-ẹrọ ti a le pe ni omi ẹrọ gan an nigbana.

Iba diẹ ninu ọna ti gbogbo aiye nto bi ọna Eko nikan ni o jẹ titi ọlọda. Ninu eyiyi na ewe, a le sọ pe die ni ọda na fi kọja Ibadan. Baabaabaa ni Ijọba igbana fi ọdọ ba ọna. Lakoko na ekuru ni ore awọn ero ti nrin ọna moto.

Labẹ Ijọba atijọ yi talaka ati mẹkunnu ko ni eto lati ni ohun ninu Ijọba Ibile ilu wọn. Nigbana a le ri enikọọkan ti awọn wa ninu igbimọ ilu ti nwọn kii se oloye. Iokibi ti a ba gbe ri awọn enia wonyi nigbana, ki iṣe eto ti nwọn ni labẹ ofin ti o gbe wọn dibe. Boya nwọn ri olurere ti awọn kilase igbana ni

OLOYE S. L. AKINTOLA

* * * *

Labẹ Ijọba atijọ yi awọn oba ati awọn ijoye le ni ohun ninu Ijọba ti ilu wọn, ṣugbọn nwọn ko ni ohun inu eto Ijọba gbogbogboo. Ni ede kan, nwọn ko si ninu Igbimọ Aṣofin ti Naijiria bi Ọba tabi bi Oloye. Nigbana ko si ile Igbimọ Aṣofin ti awọn ọba. Nwọn nṣe ofin le awọn oba ati awọn ijoye lori ni laijẹpe awọn oba ati awọn ijoye paapaa ni ẹnu ninu ṣiṣe ofin na.

Nko fẹ maa ba ọpọ lọ si ile ọlọrọ mọ. Bi aiye ti ri labẹ Ijọba atijọ ni mo sọ diẹ fun nyin nipa rẹ yi. Ọlọrun ni alapada rere. E jẹki a dupẹ lọwọ Ọlọrun fun iyipada ti a ti ri larin nkan bi ọdun mẹrin tabi marun ti o koja yi. Labẹ Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre awọn ọdọmọkunrin ati ọdọmọbirin ti a fun ni anfani ẹkọ giga l'ofẹ ju ẹgbẹfa (1,200) lọ. Ni ede kan, awọn ti Ijọba Afẹnifẹre nran lọ si Ilu Oyinbo tabi Amerika lọdọ-ọdun to ọdunrun (300). Dipo woro enia bi mẹta mẹta ti Ijọba atijọ nran lọ lọdọ-ọdun, Ijọba Afẹnifẹre nran bi ọdunrun (300) lọdọ-ọdun. Eyiyi ni o mu ki gbogbo ọmọ ti nwọn ti ran lọ larin ọdun mẹrin ti o koja to ẹgbẹfa (1,200).

Nkan ti yato pupọ loni. Oyinbo ko da Ijọba ṣe mọ. Awọn ọmọ wa ni nwọn nṣe Ijọba na. A ko tun jẹ ero iworan mọ. A ti di baale ni ọdẹdẹ baba wa. Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre si fi han gbangba wipe awa Enia Dudu paapaa to baale ṣe ni ọdẹdẹ baba wa.

Loni, dipo ọmọ ẹdiẹ ti nlọ si ile iwe latijọ, a ko ni din ni nkan bi ẹgbẹgberun ọna ẹgberun (1,000,000) ọmọ ni ile iwe Iwọ-Orun Naijiria. Ki a dupe lọwọ Ijọba Afẹnifẹre fun eto ẹkọ ofẹ ti o ṣe.

Ko si ẹniti ipọnju tabi aini di lọna ile iwe. Ko si ọmọ ti awọn olukọ nbere owo ile ẹkọ lọwọ rẹ. Ile iwe pọ lọ yanturu ni. Okunkun nka kuro imọlẹ de. Ibiti ẹkọ ba wa imọlẹ yio wọ ibẹ. Itujẹ ko nii si nibẹ. Iyanjẹ ko nii si nibẹ. Ko nii si aye fun Ijọba bubutu nibiti oju ba gbe la. Tani ṣe eto ẹkọ ọfẹ yi? Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni.

Awọn kan ntọkasi ẹgan si eto ẹkọ ofẹ ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe. Iru awọn enia bẹẹ ni Ọgbẹni Onabamiro ti nfọ agbagbagbiri Oyinbo lati fi han wipe eto ẹkọ ofe yi ni aleebu. Emi ko tilẹ jiyan wipe eto ẹkọ ofe yi ko ni aleebu. Ọlọrun nikan ni o le ṣe ohun ti ko ni aleebu. Ṣugbọn, t'aleebu t'aleebu rẹ, ohun ribiribi ni ẹkọ ofe, anfani nla ni o si mu wa fun awọn ọmọ wa. A ri eyiti awọn OLOPE ṣe na nipa eto ẹkọ ofe. Ewo ni awọn ọmọ ẹgbẹ aladie ṣe o? Onabamiro sọ pe ki orisa ṣe eniti o ṣe obe ata. Kini yio wa pa eniti ko ṣe obe rara? Ohun ti a mọ dajudaju ni pe awọn Ẹgbẹ Alakuko ko ni enia ti lakaye wọn pe lati ṣe iru eto ẹkọ ofe ti awọn Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe yi. Kini ṣe ti awọn aladie ko le fi ola fun eniti ola ṣe tirẹ?

Egan ko sọ pe ki oyin ma dun mọ. Egan ko din adun ẹkọ ofe ku. Kini awọn apẹgan tilẹ ni ti nwọn yio fi dipo ẹkọ ofe? Ṣe kikida Oyinbo iyanagbe ti Onabamiro nsọ yi ni? Gbogbo awọn ọmọ ti orungbẹ ẹkọ ti ngbẹ ngadura fun EGBẸ OLOPE fun eto ẹkọ ofẹ. Awọn abiyamọ ngadura fun wọn, bẹẹni awọn baba ọmọ ngadura.

Gbogbo ile ẹkọ giga tabi Grama Sukuu ti awọn Ijọba atijọ fi nkan bi ọgọta ọdun ko ko ju merindiladota lọ 46. Ni ede kan, ile ẹkọ giga tabi Gramma Sukuu ti Ijọba atijọ nkọ lọdun ko ju woro kan lọ. Larin ọdun bi mẹrin abọ ti o kọja yi ile ẹkọ giga ti Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre fi kun eyiti nwọn ba nilẹ jẹ metalelndota (53). Ko din ni Gramma Sukuu mẹjila mẹjila ti Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre nlawọ ba [illegible] inawo rẹ lọdọ-ọdun. O fẹrẹ ma si agbegbe kan tabi ilu nla kan ni Iwọ Orun ti koi ti ni Gramma Sukuu kan larin nkan bi ọdun mẹrin abọ ti o koja yi.

Koko ko din ni igba pọnun lori tanun loni. Asọsọfo ko si ninu iṣe agbẹ mọ. Awọn wo ni nwọn ṣe eto yi ti owo koko fi di giga? Ijọba ti Ẹgbẹ OLOPE yi naa ni. Owo epo nupa ko ga bẹẹ. Idi naa ni pe Ijọba ti Ila Orun ni apa ile awọn Ibo lẹhin ko ni imọ to lati ṣe iru eto ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe nipa koko. Epo ti nwọn ti nta ni nkan bi sile mejidilogun tabi pọnun kan si wa'lẹ, o di nkan bi sile mejo pere. Titani adanu na? Ti awọn agbẹ ni. Bi owo koko ti nlọ soke lọ sode to, eto Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe ko jẹki inira kankan ba awọn agbẹ.

Wo oju ewe kefa

Ero Azikiwe lori awọn enia Iwọ-Orun Naijiria

Ero Azikiwe lori awọn enia Iwọ-Orun Naijiria

Laipẹ yi nigbati Ijọba Geesi pin owo itanlọwọ fun Naijiria agbo pe ki i ṣe pe nwọn ni ikunsinu si ẹnikan ninu apa meta ti a pin ilu na si, ṣugbọn nwọn wo bi olukuluku nwọn ti ṣe alaini to. Bayi ni nwọn si ṣe pin owo na:—

Apa Ariwa (Ti awọn Hausa) £4,750,000 59.4%
Apa Ila-Orun (Ti awọn Ibo) 2,750,000 34.4%
Apa Iwọ-Orun (Ti awọn Yoruba) 500,000 6.2%

2. Eyi jasi pe ti N.C.N.C. ba l'agbara lori pipin o[illegible] Naijiria bayi ni nwọn yio ṣe pin owo ti gbogbo wa lo [illegible] gegebi Esusu:—

Ipin Ilẹ	Iye Enia nibẹ	Dida Owo	Pinpin Owo
Awọn Hausa	17,000,000	30%	59.4%
Awọn Ibo	7,000,000	25%	34.4%
Awọn Yoruba	6,000,000	45%	6.2%

Eyi jasi pe ti esin kankan ni ipinle mẹtẹta yio jẹ bayi:—

Ipin Ilẹ	Dida owo si apo Ijọba	Pinpin owo na lori enikankan
Hausa kan	2d. (kobo meji)	5½d. (kobo mẹta abọ)
Ibo Kan	3½d. (kobo mẹta abọ)	5d. kobo marun)
Yoruba kan	7½ (kobo meje abọ)	1d. (kobo kan pere

3. Eyi fi han gbangba idi ti Dokita Azikiwe ṣe ran oju mọ Ijọba Ipinle Iwọ-Orun nibiti Yoruba pe poju. Omugọ tabi asiwere enia nikan ni o le sọ pe on ko ri pe N.C.N.C. fẹ nla ndi awọn enia Ipinle Ijọba Iwọ-Orun, nitoripe awa ti o da owo ti o poju ni nwọn nfẹ ki o ko eyiti o kere ju nigbati Esusu na ba to lati pin. Owe awa Yoruba nipe "Iye ti a ba da ni a nko ninu Esusu." Ṣugbọn eyi ko ba ti N.C.N.C. mu.

ALAFIN ONISHA?

Enia ti ntan ara rẹ jẹ ni Ọgbẹni Azikiwe. O lọ si Onisha ninu ọsẹ yi o sọ fun Alafin wipe bi ẹgbẹ on ti ṣe ẹgbẹ alakuko ba le gọ si ipo Ijọba Iwọ Orun lọsẹkẹsẹ ni on yio mu Alafin pada si ori itẹ rẹ ni Ọyọ. Boya Alafin paapaa gba wipe ki awọn alakuko maa ṣe on lọ. Kini agbara ti Azikiwe iba ni ti o fi le mu Alafin pada si Ọyọ laijẹpe gbogbo Ọyọmisi ati awọn ara Ọyọ gba bẹẹ?

Ki Alafin maṣe jẹki awọn kan leri irọ fun on. Awọn alakuko ko le gba Ijọba Ilẹ Yoruba. Aganju ko nii jẹki awọn gba a. Oranmiyan ko ni jẹki awọn gba a. Ori Alafin paapaa ko nii jẹki awọn gba a. Nwọn ko le gba Ijọba Ilẹ wa. Nwọn ko le mu Alafin pada si Ọyọ. Ogun pipada Alafin si Ọyọ wa lọwọ awọn ara Ọyọ. Iwa ọyaju ni Ọgbẹni Azikiwe hu nipa ori ti o nle fun Alafin. Ṣe gbogbo Ọyọmisi ko kuku jẹ okan kan ni? Ṣe ọrọ Alafin ko kan awọn ara Ọyọ mọ afi awọn Ibo alakuko nikan ni o kan?

Bawo tilẹ ni gbagbaa tiṣe wa lu si ideti? Kini o kan Ibo nipa ọrọ Alafin? Oloye S. L. Akintọla ninu ọrọ ti o sọ laipẹ yi ninu redio sọ gbangba wipe Alafin kiiṣe Alafin Onisha, kiiṣe Alafin Ọyọ ni. Ọwọ awọn ara Ọyọ ni gbogbo bi yio ti ṣe dara fun Alafin wa. Awọn Ijoye Alafin ni mba Alafin ja. Awọn enia Alafin ni mba Alafin ja. Bi ija na ko ba pari pipada Alafin si Ọyọ ko nii mu alafia wa. Kini Azikiwe ati awọn ọmọ aladẹ ẹgbẹ rẹ nṣe lati ba Alafin ati awọn enia rẹ pari ija na?

Iru ọrọ ti Azikiwe sọ yi kiiṣe eyiti yio pẹtu si ọrọ fun Alafin. O tun fi ina si ọrọ na ni. Azikiwe tile ta abuku fun gbogbo Ọba Ọba ati Ijoye Ijoye ilẹ Yoruba. Ṣe on Ibo ni o wa to ọrọ Alafin pari awa Yoruba ko to ọrọ na pari mọ. Ọrọ ti Alafin ko kan Oni mọ. Ko kan Alake mọ. Ko kan Awujalẹ mọ. Azikiwe nikan ni o kan. O wa jẹ wipe kọkọrọ ilẹ Yoruba ọwọ Azikiwe ni o wa kọ. Ṣe ẹ nri oju AIYE (ABI ! Ẹ KO RI I? Azikiwe ntan ara rẹ jẹ ni, o si ntan Alafin jẹ pẹlu.

Pipari Ija Ọyọ wa lọwọ Alafin ati awọn Ọyọmisi. O wa lọwọ awọn ara Ọyọ. Irọ ni ẹniti o ba sọ ohun ti o yatọ si eyi npa. Bi awọn kogbede ba ntan Alafin jẹ, Alafin ko gbọdọ maa tan ara rẹ jẹ. Fun rere ati idagbasoke Yoruba Ẹ DIBO F'ỌPẸ. Bi ẹ ko ba fẹ ki awọn kogbede jẹ gaba lori Yoruba Ẹ DIBO F'ỌPẸ.

ỌWỌ KAN KO GBE'GBA D'ORI

AGBAJỌ ọwọ ni a fi sọ aiya. Awọn ẹlomiran ko mọ agbara ti o wa ninu iṣọkan ni a fi nwa ninu ẹgbẹ. Agbara ẹgbẹ ko kere. Agbara ẹnikọkan le kere; ṣugbọn agbara agbajọ enia kiiṣe kekere. Bi a ba da agbara wa pọ, bi a ba da lakaye wa pọ, bi a ba da ero wa pọ, ko si iṣoro ti a ko ni le bori. Bi a ba sọ ara wa di anikanjẹ ibaka kosi ohun ti a le gbe ṣe. Eko ti o wa ninu iṣọkan nfi ara han lojojumọ ninu eto iṣelu.

Ninu eto idibo ti nlọ lọwọ yi a ri ogunlọgọ awọn enia ti ẹgbẹ wọn fakalẹ pe ki awọn enia dibo fun. Ẹniti o ba dibo fun awọn ọmọ ẹgbẹ wọnyi dibo fun ẹgbẹ wọn. Enia kan kọ ni ẹniti o ba dibo fun ọmọ ẹgbẹ dibo fun, gbogbo ẹgbẹ ni. Iru ẹnikanṣoṣo ti a ba dibo fun ninu ẹgbẹ bayi kuro ni ẹnikan, o di gbogbo aiye ti nwọn npe ni ẹnikanṣoṣo. Kosi ohun ti ipa enia bẹẹ ko ni ka. Agbara gbogbo ẹgbẹ di agbara ti on nikan.

Bi a ba dibo fun ẹni ti ko si ninu ẹgbẹ tabi ẹniti ẹgbẹ ko fa kalẹ, a sọ ibo wa nu ni. Ko si ohun ti iru anikanjẹ ibaaka bẹẹ le gbe ṣe bi nwọn ba tilẹ de inu igbimọ aṣofin. Nwọn kosi ninu imọ ẹgbẹ. Nwọn ko si ninu eto ẹgbẹ. Kini nwọn wa le ṣe? Tani iru enia bẹẹ yio fi ọrọ rẹ lọ ninu igbimọ aṣofin? Ilu wọn ko tilẹ le dibo wọle nibiti oju wọn gbe la. Kosi ọlọgbọn ti o mọ riri ajumọṣepọ ti yio dibo fun wọn.

Enikẹni ti ẹ ba ri ti o nu ami kọkọrọ fun idibo ko si ninu ẹgbẹ kii si ṣe ọmọ ẹgbẹ. Iru enia bẹẹ da duro ni. Iru wọn ko si ninu eto ẹgbẹ kan. Nwọn ko le gbe nkan kan ṣe bi nwọn ba tilẹ wọ inu igbimọ aṣofin. Ẹniti o ba fẹ ilọsiwaju ko gbọdọ dibo fun awọn ti nda di bayi. Ẹniti o ba dibo fun wọn sọ ibo rẹ nu ni. Gbogbo awọn ti nwọn ba fẹ ilọsiwaju ti nwọn si fẹ ni agbara ti o wa ninu ajumọṣepọ nilati DIBO FUN ỌPẸ. Kọkọrọ ba ehin aja jẹ o. Ẹ jinna si kọkọrọ kọrọkọrọ. Ẹ DIBO F'ỌPẸ.

Ẹ dibo F'Ọpẹ

Iwe si Olootu Irohin Yoruba

Kọkọrọ ba ehin aja jẹ

BI akoko ibodidi ti to yi orisirisi ẹgbẹ ati oniruru ami ni ao maa ri. Awọn ti nwọn ko da si ọrọ ilu ri yio jade. Olukuluku ado yio maa ṣe "ka-mi, ka-mi, ka-mi." Nigbati ọrọ ba ri bayi ewo ni aiṣe?

Apajọ owo ni a fi nṣo aiya. Awọn ti nwọn le gbe nkan ṣe bi a ba yan wọn ni awọn ti nwọn wa ninu ẹgbẹ pataki bi Afẹnifẹre. Bi ẹ ba ri OPE ẹ mọ pe ogunlọgọ enia ni nje bẹẹ. Gbogbo onilakaye ati onimọ ni nwọn pe sinu rẹ. Bi ẹba dibo fun OPE aimoye ọkẹ enia onilakaye ni ẹ dibo fun. Ohunkohun ti ẹ ba bere ẹ o ri ogunlọgọ enia lati orisirisi ilu wa ti nwọn yio ba nyin mojuto o.

Bi ẹ ba dibo fun OPE ogunlọgọ enia ni ẹ dibo fun. Awọn oba ati awọn Ijoye wa ninu rẹ. Awọn ọjọgbọn bi Loya Loya ati Dokita Dokita wa ninu ẹgbẹ na. Kosi aditu ti nwọn ko le ba wa fi lakaye yanju. E jẹki a jinna si awọn anikanjẹ ibaaka ti nwọn nladi ti nwọn nso pe awọn ko si ninu ẹgbẹ kan. Elomiran a mu kokoro tabi atupa tabi oju tabi koko. Awọn anikanjẹ ibaaka ni awọn wọnyi. Nwọn ko ni ogun kankan lẹhin. Nwọn ko ni baba ti nwọn le mu jade bi a ba dibo fun won?

Adanu ni ibo ti enikeni ba di fun awọn anikanjẹ ibaaka. Eniti ko si ninu OLOPE tabi alakuko ti o ba tile de inu Igbimo Asofin na tani yio jẹ onimoran re? Tani yio maa fi ọrọ lọ? On pelu tani yio maa se asepọ Ki ẹnyin onkawe wa mọ wipe iru awọn alasokan wonyi ko ba ti enikan lọ si Igbimo Asofin bikoṣe ti ara won nikan. E jinna si awon anikanjẹ ibaaka. E jinna si awon alasokan. E maṣe dibo fun awon ti ko l'ẹgbẹ aiye ti nwọn ko nii ni t'orun. Ẹgbẹ ni o ni agbara. Kosi enia kan bi o ti wu ki o to ti o le da nkan kan se. Bi esu ti ifi opo ya igi beeni ẹgbẹ bi Afẹnifẹre nfi agbara opọ enia gbe ohun nlanla ṣe. Kini enikan ti ko si ninu ẹgbẹ le se? OPE NI KI E DIBO FUN. E DIBO F'OPE.

Emi ni,
OBADAMỌSI AKANJI
Ogunbado.

Ori ọmọ rẹ yio bi ọ lere?

IDIBO fun Afẹnifẹre ko fẹ ọrọ pupọ. Ọta Ọlọrun nikan ni yio sọ pe on ko ri iṣẹ ribiribi ti Afẹnifẹre ti ṣe. Bi enia ba ni ọmọ ti nlọ si ile ẹkọ-ọfẹ ti oluwarẹ ba sọ pe on ko ṣe ti OPE, ori ọmọ rẹ paapa ni yio bere lọwọ rẹ.

Kosi abiyamọ ti o ni ọrẹ ti o ju Afẹnifẹre lọ. Gbogbo abiyamọ ni nwọn jẹ ẹ ni gbese lati dibo fun ỌPẸ. Bi o ko ba fẹ ki ori ọmọ rẹ ti Afẹnifẹre ti ṣe lore ki o bere lọwọ rẹ "DIBO F'OPE." Bi ọmọ rẹ ko ba si ni ile ẹkọ ọfẹ ọmọ ẹbi rẹ yio wa nibẹ. Gbogbo wa ni o yẹ ki a dibo fun ỌPẸ lati fihan bi a ti mọ riri iṣẹ Afẹnifẹre to. Ki ori awọn ọmọ wa ma baa bere lọwọ wa, ẹ jẹki a DIBO F'OPE.

Emi ni,
SAKA ALIỌWẸ
Ejigbo.

MO KI AWO

AKO ri ohun fun ayọ ni ọdun "Eidi Fitri" yi lọ. Mo ki gbogbo Ọba Ijọba Ipinlẹ Iwọ-orun Naijiria ati gbogbo awọn ti ọdun yi s'oju emi won ni musulumi, ni onigbagbọ ati abọ'risa ki Oluwa tubọ ma a se iranwọ fun Ijọba Ipinlẹ Iwọ-orun lati gba ominira ninu ọdun yi.

Mo ki Oloye Ọbafemi Awolowo Alakoso Ijọba Ipinlẹ Iwọ-orun, ki Oluwa tubọ ma a fun un ni ọgbọn ati lakaye lati maa a fi to wa s'ọna ire.

Emi ni,
Oloye Salami Koledoye.
Otun Balẹ Oshodi
Oshodi.

No. 77

Grading Of Rubber For Export

1. Under the Rubber (Inspection for Export) Regulations, [illegible] exporters of rubber are required to have their rubber graded according to prescribed grades by the Government Produce Inspection Service. The Cameroons Development Corporation, Pamol Ltd. (U.A.C.), J. A. Thomas [illegible] Estate, and the Western Region Production Development Board Rubber Factory have been exempted from this requirement.

2. There has been some criticism that Nigerian rubber would have a better chance on world markets if it were graded according to the more widely recognised R.M.A./R.S.S. standards, rather than according to the grades prescribed in the Regulations. It has also been suggested that grading by Government Inspectors is not entirely satisfactory, particularly because it delays the rapid movement of rubber.

3. The Produce Inspection Board, after full consideration, has decided that there is considerable force in this criticism, and proposes to take steps to amend the Regulations by adding further exporters who it considers to be capable of doing their own grading to the Schedule of persons exempted from the Regulations. Such persons will then be able to grade according to the R.M.A./R.S.S. standards, or other recognised marks.

4. If this extension is successful, and helps Nigerian rubber to obtain a better price on the world's markets, it is hoped that it will be possible eventually to revoke the Rubber (Inspection for Export) Regulations entirely.

5. Exporters wishing to gain exemption from the Regulations should apply in writing using the official forms which may be obtained from the Secretary of the Produce Inspection Advisory Committee of the Region in which their place of business is situated.

6. The addresses of the Secretaries of the Regional Produce Inspection Advisory Committee are:—

Western Region: c/o Western Region Produce Inspection Service Ibadan.

Eastern Region: c/o Eastern Region Produce Inspection Service Port Harcourt.

Northern Region c/o Northern Region Produce Inspection Service Kano.

J. E. VERNON, Chairman.
R. D. MENDHAM, Secretary—
Produce Inspection Board.

Awọn Igbimọ Amuludagba ti Iwọ—Orun
(WESTERN REGION PRODUCTION DEVELOPMENT BOARD)

Idasilẹ oko ọgbin ni Ilẹ-Ijẹbu

NI ọdun mejileladota sẹhin, Alaiyeluwa Ọba Awujalẹ Ijẹbu Ode ati gbogbo awọn Ijoye Ijẹbu fun Gomina ni ilẹ ti ooro ati ibu rẹ je buso marun-dinlogoji bakanna (35 square miles) ni apa Ila-orun bebe Odo-Ọsbun, fun lilo gẹgẹ bi Ilẹ-iṣura, Ilẹ-ọgbin tabi fun iru ọna miran ti o ba ro wipe o yẹ fun

Fun ọdun merindinladọta gbako ilẹ yi wa lasan ni ogbunduku lai ko lo o fun nkankan a si mọ ọ gẹgẹ bi oko-ọba ti odo-ọshun (Oshun River Forest Reserve). Nigbati o di ọdun 1950, a pinnu wipe ogun buso yika (20 square miles) ninu ilẹ na a ko dara fun ọgbin igi-gedu nwọn si fi ya wa lati dan an wo, a ri wipe yio ba ọgbin-onjẹ mu lọpọlọpọ fun tita bi a ba ṣe e ni ọna iṣẹ agbẹ t'oloyinbo.

Ni akoko bẹrẹ awon enia ti o ngbe agbegbe Ibi-iṣẹ yi ko pọ rara, ekunkaka ni a si fi nri awọn enia diẹdiẹ lati gba si ẹnu iṣẹ yi lati okere wa. Ṣiṣan oko na a si lọra ṣugbọn a nlọ deedee.

Nigbati ọdun 1954 npari lọ, a kun owo awọn lebira wa si ṣile marun (5/-) lojumo a si gba ẹdẹgbẹjẹ (1,300) oṣiṣẹ ti a ri ni arin awọn enia adugbo na a. Iṣẹ oko-ṣiṣan ati oko gbigba ati ọgbin gbingbin ati atunṣe-ọgbin si lọ deedee pelu itẹlorun. Nigbati iṣẹ ṣẹṣẹ bẹrẹ ni Apojẹ, ile ko si nibẹ rara ninu ago ni awọn oṣiṣẹ wa nsun a si fi buka-apilẹṣẹ ṣe awọn ile iṣẹ awọn akowe wa gbogbo, ọpa ati ikin ni a fiko ile-ẹru, ile-iṣẹ ati ile sisun fun awọn lebira. Gẹgẹbi a si ti ṣe irohin ni isalẹ iwe yi, nisisiyi a nkọ awọn ile dara-dara gẹgẹbi ara eto wa.

Nipa ṣiṣe akiyesi ilẹ na daradara, o fihan wipe diẹ dara fun ọgbin koko. Omiran dara fun eso ọsan-oyinbo omiran si dara fun igi ọpẹ-epo. A da oko ọgbin na si ọna mẹta pataki a si nṣe ireti lati fi ẹgbẹtidilogun o dinogorun (3,500) eeka gbin koko. Ẹgbẹrun (1,000) eeka fun ọrombo oyinbo ati ẹdẹgbaarin (7,000) eeka fun igi-ọpẹ.

Eyi yio mu eso ti o fẹrẹ to ẹgbẹfa (1,200) tanun koko wa (ti iye owo rẹ ti nwọn nta a nisisiyi jẹ ẹgba fa ọkẹ pọnun (£240,000) ẹgbaarun (10,000) tanun eso ọrombo-oyinbo lati le ko o fun ile ẹro ti o nfi onjẹ sinu agolo eyi ti a ti kowe nipa rẹ ni ijọsi ati adotale-ni ẹgberindinlogbon (5,250) tanun ojulowo epo-pupa ati adotadinlẹgbẹsan (1,750) tanun ekuro eyiti aropo owo rẹ fun iye ọja isisiyi jẹ orinlelẹgbẹjọ odin marun ọkẹ pọnun (£335,000) ati ju bẹẹlọ.

Nibi eto-gbangba kan ti a ṣe, Ọlọla Alamojuto nkan ọgbin (Minister of Agriculture) gbin ageku ori igi koko-ayanadagba kan ni oko ọgbin-koko to wa ni Apojẹ lati bẹrẹ ilọsiwaju fun ọgbin igi-koko-ayara-dagba (Commercial High-Yielding Amazon Plantation) ni Ipinlẹ Iwọ-orun Afrika. A ti sọ fun nyin tẹlẹ nipa iru koko yi.

Lati da ikan silẹ ninu awọn oko ọgbin ti o tobi julọ ni Naijiria ki iṣe nkan kekere, o si tọ ki a fi ara balẹ ṣe eto rẹ. A sọ fun nyin ni ọsẹ to koja nigbati a kowe nipaa Ile-iṣẹ Urhongbe pe ki a to le e ṣe oko ọgbin na ki o dara a ni lati ṣe eto ọdun pupọ silẹ fun un.

Ninu aworan yi ẹ o ri bi nwọn ti ṣe nroko ibi isura Ijẹbu (Ijẹbu "Rest Reserve")

Aworan Afara Omitutu niyi.

Eyi ni aworan ileto miran ti nwọn nko lowọ.

AWỌN INIRA

NIPA ti Apojẹ, awọn iṣoro ti o wa nibẹ pọ ju ti atẹninwa ri lọ. L'akoko, o tọ ki a kọ awọn ile ti yio gba to ẹgbẹtala o din ọgọrun (2,500) fun awọn oṣiṣẹ nigbati oko na ba gberu. Nitori eyi a o kọ awọn ileto mẹta ti a ṣeto wọn dara-dara de aye ti yio fi wa fun awokoṣẹ awọn ẹgbẹ miran ti yio ba ṣe ipinu nigba miran lati kọ awọn ile fun awọn oṣiṣẹ wọn.

Ọkan ninu awọn ileto na ni Apojẹ eyi ti wọn ti pari n ọdun keji sẹhin nigbati Oloye Ọbafẹmi Awolowo wa l'aye Alakoso Minista alamojuto Igbimọ Ijọba Ibilẹ Iwọ-orun ti o si fi owo si i niwaju akojọpọ enia ti nwọn pejọ fun eto iṣile na. Nwọn kọ ọgbọn ile fun awọ oṣiṣẹ kekeeke. Iyara ti o wa fun awọn lebira jẹ orinlerugba (280).

Nwọn fẹrẹ pari ileto miran ti o gbadun bakanna. Ọọdun (300) iyara fun awọn lebira ni yio wa nibẹ Ibugbe merindilogota ni yio wa fun awọn oṣiṣẹ gidi. Nibomiran ninu iwe yi ẹ o ri awọn aworan ileto Apojẹ ati ti Afara Omitutu ti o gbadun pupọ ati ọkọ ti nwọn nwọ sọda si odikeji odo. Ẹ o tun ri aworan ileto keji eyi ti nwọn nkọ lọwọ-lọwọ-yi ti nwọn yio si pari ni ipari ọdun yi.

Ero olomi, ati awọn ile-iwe ati awọn gbọngan ere ati awọn ọgba ere ni yio wa ni gbogbo awọn ileto wa. A ni ero lati kọ ṣọọṣi kan ati mọṣalasi kan sibẹ. A ti ni ile-egbogi ti o kun fun orisirisi egbogi nibẹ ati awọn ti nwọn ni imọ lati ma a tọju awọn alailera.

ỌNA

IṢORO nla miran ti a ni ikọri ọna-ṣiṣẹ lati le ma a wọ inu oko na ati lati le ma a jade ninu rẹ ati lati le ma a rin ninu rẹ pẹlu irọrun lati le ko ikore rẹ lọ si awọn ile-iṣẹ ati lọ si Eko lati le fi ọkọ ko wọn lọ si awọn ilu okere. Ki eyi ba a se ṣe a ni lati ṣe afara kan ti yio fẹrẹ gun to 362 ẹsẹ bata si ori Odo Ọṣun. Afara yi yio na ni ni ọkẹ mẹta pọunu (£60,000). A ti ranṣẹ fun irin ti nwọn yio fi ṣe e, nwọn yio si bẹrẹsi iṣẹ na laipẹ ojo.

Eto iṣẹ yi gba ero pupọ. A ṣe eto lati lo ilẹ ti yio to 3,500 eka l'ọdun yi fun iṣẹ na. Lẹhinna ni a o bẹrẹsi ko ikore awọ eso nibomiran, bi a ti nko ikore oko yi ni a o ma a da oko ibomiran. A si ni lati la ọna ti o to adọjọ ibuso (150 miles) pari, a ni lati ṣe awọn afara keekeke ati awọn ọna tooro ki a si kọ ile ero ise epo nla ati ile ero iṣẹ koko ati awọn ile-iṣẹ olutọju awọn alaisan ki a si ṣe eto ẹrọ omi fun wọn.

Iru iṣẹ bẹẹ ati fun itọju ile ti ẹgbẹtaleiogun din ọgọrun (2,500) enia yio ma a gbe, ti orisirisi ẹrọ irinṣẹ oko riro ati mọto orisirisi gbe wa, a ni lati gba ọga iṣẹ ẹrọ (Engineer) kan fun amojuto gbogbo iwọnyi.

O fẹrẹ to ọgbọn ọkẹ pọnun (£600,000) ti a ti na si ori oko "Ijẹbu Farming

Wo oju ewe ke—

AWỌN ALAGA AWỌN IGBIMỌ NA NI

OGBẸNI AYỌ OGUNṢẸYẸ
Alaga Igbimọ "Ijẹbu Farming Project Committee"

DỌKITA V. A. OYENUGA
Alaga Igbimọ "Agricultural Schemes Committee"

Aworan yi ni Ileto Apojẹ ti nwọn yio ko kọ fun awọn oṣiṣẹ ni ibiṣẹ "Ijẹbu Farming Scheme"

Ọmọluabi Ogbomọsho Ẹ dibo fun Ẹgbẹ Afẹnifẹre

EGBE nla yi lo fun Ogbomoṣo ati gbogbo ilu yoku ni ẹkun Ọṣun ni ominira kuro labẹ Ibadan ni ọdu 1951.

2. Ẹgbẹ rere yi lo fun ati ọmọ olowo ati ti talaka ni anfani ẹkọ ọfẹ ẹgbaafa ọmọ (12,000) ni awọn ọmọde to nlọ si iei ime ọfẹ ni Ogbomoṣo ati agbegbe rẹ.

3. Ẹgbẹ alaibarika yi lo mu ẹro redio wọ ilu Ogbomoṣo ti ilu wa fi kuro ninu okunkun aiye.

4. Ẹgbẹ anfani yi lo ba wa ṣe ti Ijọba fi da ọda si titi wa lati Ọyọ de Ipinle awa pelu Ilorin ati lati Ogbomoṣo de Oshogbo ati Oko de Ede.

5. Ẹgbẹ awọn ọmoluwabi yi lo ran wa lọwọ ti Ijọba fi ibere iṣẹ waya ati tẹlifoni lọna Iresa fun ilu Ogbomosho. Iṣẹ yi ko ni pẹ pari.

6. Ẹgbẹ nla yi lo ba wa ṣe eto iṣẹ omi ẹro nla ti Ijọba nṣe fun Ogbomoṣo ati agbegbe rẹ lodo Ọra lọna Ikoyi. Bi iṣẹ yi ba pari gbogbo ilu agbegbe Ogbomoṣo ni yio ni omi ẹro.

7. Ẹgbẹ rere yi lo fi owo nla (£78,000) silẹ lati kọ ile iwosan (Government hospital) ti Ijọba si ẹba Sabo, lọna Ilọrin, fun Ogbomoṣo ati agbegbe rẹ.

8. Ẹgbẹ to fẹ gbogbo enia fun rere yi ti ran awọn ọmọ Ogbomoṣo merindinlogun l'okunrin l'obirin lọ si ilu Oyinbo lati lọ kọ iwe giga.

9. Ẹgbẹ to nfẹ ki ire kari gbogbo enia yi ti fun awọn ọmọ Ogbomoṣo medogbon l'okunrin l'obirin ni anfani ẹkọ ọfẹ ile iwe giga mẹfa pataki ni Nigeria.

10. Ẹgbẹ yi ko pe Ogbomoṣo ni ilu yẹpẹrẹ nitorina ni awọn fi Ọlọla S. L. Akintola ṣe Igbakeji Ọlọla Obafemi Awolowọ (Alaṣẹ Ẹgbẹ) ti awọn si fi emi ọmọ nyin ṣe akọwe iṣẹ ti Ijọba fun Ọlọla Ọbafemi Awolowọ lati fi ipo nla ti Ogbomoṣo ko ninu ẹgbẹ yi han.

EGBE NLA YI NFE TIWA KO HA YE KI AWA NA FE TI EGBE YI BI ?

GBOGBO OGBOMOSO, E LODI SI EGBE ALAKUKO NITORIPE

1. Ẹgbẹ Alakuko lodi si ominira Ogbomoṣo kuro labẹ Ibadan; awọn aṣiwaju ẹgbẹ na pe wa ni ẹru ar-iṣu ati amuna fun Ibadan.

2 Ẹgbẹ Alakuko lo ko kondo ọlọpa wọ ilu Ogbomoṣo ni 1954.

3. Ẹgbẹ Alakuko ko ni iṣẹ miran ju darudapọ lọ; awọn lo da ija igboro silẹ ni Ọyọ, Oshogbo, Ifon ati Ẹgbado.

4. Ẹgbẹ Alakuko ti ṣe ofin iya aiyeraiye fun awọn talaka ni Ilẹ Ibo, nwọn si ti ṣe ileri lati lo ofin na ni ilẹ yi bi asoju won ba wọle.

AWỌN OFIN NA NIYI:—

(a) Ọkunrin kan ko gbodọ ni ju iyawo kan lọ. Eni ba se si ofin yi ẹwọn ni.

(b) Eniti o ba fẹ kole, ibaṣe ile koriko, ile amọ tabi buka lasan, nilati gba iwe ṣe Ijọba ọgọrun (£100 Licence).

(c) Eniti o fẹ da ẹgbẹ awọn oṣiṣẹ silẹ ni lati gba iwe aṣẹ ponun medọgbon.

(d) Enikeni to ba gba oye ninu ẹkọ iwe nilati kọkọ ma a san adọta ponun fun Ijọba lọdun lẹhin owo ori.

(e) Enikẹni ti o ba ti nṣe oniwasu, ibaṣe ti igbagbọ tabi ti Musulumi nilati ma a san ponun mẹwa lọdun lẹhin owo-ori.

J. A. O. ADIGUN
Oshun North

* * * *

(f) Enikẹni to ba nta ewe, ta iyọ, ta ata, ta epo, l'ọkurin, l'obirin, l'ọmode, lagba, nilati ma kọkọ san ponun kan fun Ijọba lọdun yatọ si owo-ori.

(g) Gbogbo ẹnikẹni to ba ti ṣi ṣọbu, ohunkohun to le ma a ta ninu rẹ, ibaṣe epo tabi iyọ ni lati ma a gba iwe aṣẹ (Licence) adọta ponun lọdun yatọ si owo ori.

5. Ẹgbẹ Alakuko yi ti pinnu pe bi awọn obinrin ilẹ Ibo ti nsanwo ori nlanla beni ki awọn ti ilẹ Yoruba na maa san.

6. Bi Ẹgbẹ Alakuko ba wọle nwọn ti pinnu pe awọn a pa ile iwe ọfẹ rẹ. Bayi fi han pe ẹgbẹ Alakuko ko feran gbogbo awọn talaka ilu.

Ijọba inira ati ibanujẹ ni Ijọba Ẹgbẹ Alakuko, ki gbogba Halali ọmọ Ogbomoṣo lodi si Ẹgbẹ Onijibiti yi.

EDIBO FUN JAMES OLADEJO ADIGUN NITORIPE:—

1. Enyin baba iya ati ẹgbọn mi gbogbo ti ẹ dijọ sowọpọ yan mi gẹgẹbi asoju Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni Ogbomoṣo. Awọn alaṣẹ ẹgbẹ yi ni Ibadan ti fi aṣẹ si imọran nyin rere yi.

2. Enikẹni to fun ndu ipo yi, ki ẹ mọ daju pe asoju Alakuko ni; gbogbo awọn ọmọmluwabi ni Ogbomoṣo si ti lodi si ẹgbẹ Alakuko nitoripe ọta Ogbomoṣo ni ọta ilẹ Yoruba si ni pelu pelu.

3. Bi ẹ ba dibo fun mi eto iṣẹ ilọsiwaju orisi ti mo ngba Ẹgbẹ Afẹnifẹre niyanju lati ṣe si Ogbomoṣo ati agbegbe rẹ yio tẹ siwaju, lagbara Ọlọrun mo ti mọ gbogbo awọn alaṣẹ Ijọba dada nisisiyi. Bi ẹ ba yan ẹlomiran, alejo ni yio jẹ ki, o to le mu nkankan rere jade fun Ogbomoṣo ati agbegbe rẹ, o kere ju yio fi odun bi mẹta kọ iṣẹ yi. Ifaseyin ilu ni eyi yio jẹ. Ọlọrun jọwọ maṣe fa ilu ati ẹnikọkan wa sẹyin o. Amin.

4 Ami ỌPẸ ni ami Ẹgbẹ Afẹnifẹre; Ami Ọpẹ si ni ami ti emi ọmọ nyin James Ọladẹjọ Adigun mu. Gbogbo Ogbomoṣo gba pe Ẹgbẹ Ọlọpẹ lo le ṣe wa ni anfani; Oluwa yio jẹki gbogbo wa ṣe anfani, ki a pẹ laiye fun rere, bi igi ọpẹ o. Amin.

5. Bi ẹ ba di dibo fun mi:—

(a) Ngo du lati ri pe Ijọba mu iṣẹ nla kan pataki bi iṣẹ simẹnti ṣiṣe tabi awo tanganran ṣiṣe ninu iṣẹ ti Ijọba fẹ da silẹ wa si Ogbomoṣo ki owo ati owo rere le wọ ilu wa.

(b) Ngo ṣe wahala lati ri pe Ijọba awọn ijoye wa ni owo oṣu ti yio gbe ipo won ga ti yio si fi wọn l'ọkan balẹ dada lati ṣiṣẹ fun awọn enia wọn.

(c) Ngo sa gbogbo agbara mi lati jẹki Ijọba mu ina lẹntiriki wọ Ogbomoṣo ki o to to ọdun meji si. Mo nṣiṣẹ pupọ lori eyi nisisiyi; ẹ fun mi l'anfani lati ṣe iṣẹ na yori.

(d) Ngo tubọ du lati ripe Ijọba fun wa lọwọ lati tun gbogbo titi wa ṣe ki a si da ọda si wọn ọna pataki pataki larin ilu ati agbegbe rẹ.

(e) Ngo tubọ ṣe akitiyan lati ripe Ijọba si ile-iwe giga ti awọn obirin kan si Ogbomoṣo (mo t nṣiṣẹ lọwọlọwọ lori eyi) Oluwa yio jẹki ire tubọ wọ ilu Ogbomoṣo ati agbegbe rẹ o. Amin.

E DIBO FUN OPE: DIBO FUN J. OLA. ADIGUN.

ẸGBẸ ỌLỌPẸ ṢE ETO

Ẹkọ-ọfẹ fun gbogbo ọmọde,
Ẹgbo'gi ọfẹ fun gbogbo ọmọde,
Titi ọlọda fun gbogbo enia,
Ẹkunwo fun awọn oṣiṣẹ,
Ẹkunwo fun awọn ọba ati ijoye,
Ẹkọ giga ọfẹ fun awọn ọmọ ni ilu Oyinbo,
Ina Lẹntriki Kaakiri oriṣiriṣi ilu,
Omi ẹrọ fun gbogbo enia,
Ẹkunwo lori koko,
Iyanilowo fun awọn agbẹ,
Ominira fun gbogbo enia,
Idaṣẹsilẹ ni ilu gbogbo,
Ẹgbẹ alakukọ, ewo l'ẹ ṣe o ?
Ẹ DIBO F'ỌPẸ

Ẹka Ẹgbẹ Afẹnifẹre Oke-okun ṣe Ipape

EKA EGBE AFENIFERE OKE-OKUN SE IPADE

CAPE-Coast G. C.—Laipẹ yi ni awọn Ẹka Ẹgbẹ Afẹnifẹre ilẹ yi ṣe ipade kan ni ilẹ yi Ọgbẹni Thomas Ọla Fadipẹ ni o ṣe alaga.

Ninu ipade na ni nwọn ti pinnu pe ki Ọgbẹni Akanni Coker, akọwe Ẹgbẹ na ti o wa ni Eko nisisiyi ati Ọgbẹni Daniel Ladipọ, akọwe eto Ẹgbẹ na ṣe aṣoju wọn ni Naijiria fun gbogbo aseko ikede idibo ti nwọn fẹ se ni Ipinlẹ Iwọ-orun ni 26/5/56.

Pataki iṣẹ awọn aṣoju wọn mejeji yi ni lati ma a ba awọn Ẹgbẹ Afẹnifẹre Ile yi ṣe ipade ikede idibo, kakiri ibikibi ti nwọn ba nlọ.

Awọn ẹka Ẹgbẹ yi si ti kọ iwe ikini-kuabọ si Oloye Ọbafẹmi Awolọwọ fun abọde irin ajo idagbasoke Ipinlẹ Iwọ-orun ti nwọn ba lọ si ilu oyinbo laipẹ yi, nwọn si tun fi ohun ṣọkan pe awọn ni igbẹkẹle ninu Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre Ipinlẹ Iwọ-orun Naijiria.

Ẹ dibo F'Ọpẹ

ARUN'GUN ẸIYẸ

KIYESI akukọ daradara. Bi o ba bọ si ori aatan, nkan kini ti yio kọkọ ṣe ni ki o ki ẹekan rẹ bọ ilẹ ki o bẹrẹsi maa tu u ka. Da agbado silẹ fun akukọ, yio bẹrẹsi maa ti ẹsẹ tu onjẹ ara rẹ ka. Ẹ ko le ri ibiti akukọ ti nko nkan jọ ri. Eiyẹ ti ntu nkan ka ni akukọ kii ṣe ẹiyẹ ti nko nkan jọ.

Ẹ kiyesi awọn ọwọ ti nṣe ẹgbẹ alakukọ. Ibikibi ti nwọn ba fi ẹsẹ bọ tiruka ni nwọn imaa fẹ tu u ka. Nwọn tu ijọba Ibilẹ Eko mọ wọn lori ni. Nwọn tu ti Ibadan mọ wọn lori ni. Nwọn ko mọ ohunkohun ko jọ afi bi nwọn yio tu u ka. Imọran temi ni pe ki ẹ jẹki a jinna si awọn arungun ọmọ ti nwọn kii ko nkan jọ afi ki nwọn tu u ka. Bẹẹni oruko ti a ba sọ ọmọ ni nmọ ọmọ lara. Ọpẹ si eni mu ni temi o.

Ẹ dibo F'Ọpẹ

EHIN DIDUN

NIHIN NI ỌNA IDẸRA WA

Iwọ a mọ pe ohun ti o ma a nsaba fa ẹhin didun ni ki awọn erec Kidneys) ma si laye to dara? Ti awọn ba nṣe daradara awọn a ma a ṣe awọn idọti kuro ninu ara. Ti awọn mba fa ẹkọ lati ṣiṣe, awọn idọti wọnyi a ma a wọ jọ pọ si oju kanna, akopọ idọti yi ni o n ngmu ẹhin didun wa.

Ohun pataki ti o mu wa ṣe De Witt's Pills ni lati le jẹki awọn erec (Kidneys) ti awọn nfa lẹnu iṣẹ wọn le ma a ṣiṣẹ daradara. Egbogi yi ni agbara atata lori awọn erec wọnyi, yio si fi wọn si aye wọn, yio si jẹki wọn ma a ṣiṣẹ deede. Didun ẹhin a si kuro.

O san pupọ lati mu irora ẹhin kuro ju ki iwọ padanu idunnu ati ilẹ lọ. Nipa ẹhin didun, o koja adọta ọdun ti De Witt's Pills ti nmu idẹra ba awọn ọpọlọpọ enia ti ẹhin ndun, a si ti ri ainoye iwe ọpẹ gba lodọ ọrọ awọn enia bayi. Lo ra tire loni.

De Witt's Pills

Jẹ egbogi fun ẹhin didun, Iwọra, Lakuregbe, Arinka, Latanlatan ati bẹẹbẹ lọ.

IJẸRI SI WA

Egbogi De Witt's Pills jẹ oyiti a ṣe pelu imọtoto ti gbogbo eroja ti a ti ṣe e ṣe nipe.

DE WITT'S PILLS
for Kidney and Bladder Troubles

Ẹ DIBO FUN ỌPẸ

Ibadan Ẹ fi eyi S'ero

Lati ọwọ S. F. Latinwọ, Oke Oluokun Ibadan

JOWO, gba mi l'aye lati ba Ibadan sọrọ. Ibadan, ọmọ Oluyole, nibo ni ẹ nlo? ...nu mi a maa baje lati ri i oju ti nhuwa. Aiye kuro ni aiye Jagidijagan. Jagudapaali ko ri aye mọ lode oni. Agidi ko di owo. Awiifẹ ko di ọrọ. Kosi ohun ti ibinu le ṣo wa da.

Mo rii pe pupọ ninu awọn ọdọ wa ko mọ ohun ti akoko nbe fun loni. Lakaye ni o ku ti awọn enia fi nṣe aiye. Kini awa nfẹ maa lo ni Ibadan. Kiki agidi ni. Mo tile nri ninu awọn ọmọ wa ti nwọn maa leri ija. Omiran a sọ pe on yio gun obe. Omiran a sọ pe on yio ja koboko. Kiṣe ọbẹ tabi koboko ni o fun Ọlọla Awolọwọ ni orukọ nla ti o ni oni. Ẹkọ ati lakaye ni o ni l'oni. Ẹkọ ati lakaye ni o wa nja fun awọn nkan pataki wọnyi?

Awọn ti ntẹle Adelabu ko mọ wipe aiye ko ni akoko fun iru ohun ti awọn gbe dani. Agidi, arankan, ajagbila ati ẹta'nu ko le sọ Ibdan di ohunkohun. Otito, ododo, lakaye ati ẹkọ ni awọn ọlọgbọn fi nṣe agbara. Melo ninu awọn ero ti ntẹle Adelabu ni nlepa awọn nkan wọnyi? Melo ni lakaye ti Adelabu paapaa? Ohun ti Ibadan fẹ ju ohun gbogbo lo loni ni suuru, lakaye, ẹkọ ati ododo.

Awọn ilu ti a ti nṣe aṣiwaju fun ri gbogbo ni o dabiẹnipe nwọn gbọn ju wa lọ loni. Nwọn nto nkan wọn daradara ju tiwa lọ. Nwọn nṣe atilẹhin fun awọn ọmọ wọn ti nwọn ni lakaye imo ati ododo. Awa nkọ nṣe bẹẹ ni Ibadan bi? Eebu, ijakadi, ọbẹ gigun, ẹjọ riro ati awọn nkan bẹẹbẹẹ ni awọn ọmọ wa fi nṣe ilu Ibadan. Bi a ti nṣe eyiyi to bẹẹni awọn olẹ, ole, aribẹmaṣe ati oledarun npọ to. Nibo ni a nlọ, ẹnyin ọmọ Ibadan? Njẹ owo ti o pe ni a ko owo le lori?

A bu Ijẹbu bu Ijẹbu titi nwọn di nkan mọ wa lọwọ. Awa na paapaa fẹrẹ ma ni nkan kan mọ ju ẹkẹ eebu lọ. Awọn ti a nbu nkọ ile kun ile, nwọn ng ni oko kun oko, nwọn nkọ pẹtẹsi, nwọn nra mọto. Kini awa nṣe? A nṣe Jagidijagan. A wa nlọ si ipo apegan ti kii ni aṣọ meji. Njẹ ko to akoko ki a pa iwa da? Gbogbo Yoruba nlọ ni ọna kan pupọ ninu awọn ọmọ wa nlọ ni ọna miran. Pupọ ninu awọn ọmọ wa ntẹle ẹgbẹ Ibo. Kini a fẹ mu jade ninu iru iwa yi? Bi ewe ba pe lara ọṣẹ a di ọṣẹ. Awọn Ijẹbu ti di ara wa. Bi a ko ba le ba wọn gbe ti a ko sifẹ ajunmọṣepọ pelu wọn, ṣe awọn Ibo alakuko ni a o wa leba gbe pọ? Awọn Ibo ti awọn ọmọ wa fẹ maa tele yi ma tiba awọn ara Eko gbe ri, a ma ri ayorisi rẹ. Loni awọn Ibo nsọ pe Eko kii ṣe ilu baba ẹnikan. Bi a ko ba roru awa paapaa nipa ẹmi ikorira inu awọn ọmọ wa yio bọ sinu pakufe ti Eko bo si fun ọrọ awọn Ibo Alakukọ. E roru e maṣe jẹki Ibadan Ile Oluyole di Ibadan ile ọmọ Kogb'de.

E maṣe ro pe ọrọ mi npọ. Bi nkan na ti ka mi lara to ni mo fi nsi ọkan mi paya. Azikiwe tu aṣiri ọkan re jade ni Oshogbo lẹnu ọjọ mẹta yi. Kini o wi? O ni bi aba on ba le di otito ti Ijoba ile Yoruba ba ir bọ si owo ẹgbẹ Ibo Alakukọ Osadebe ni on yio fi dino Ọlọla Awolọwọ. Mo sebi Ibo eya Azikiwe ni Osadebe yi. Azikiwe ko fi awọn ara tirẹ silẹ. Kini o wa nse awa Ibadan? Tabi bi Osadebe ati Azikiwe ti ri ko ni awa ati Ijẹbu ri si ara wa?

E jẹki a da ọrọ w silẹ ki a tun un sa. Ibiti rere awọn Yoruba wa ni o yẹ ki awa na wa. Emi ko si ninu ẹgbẹ kan, ṣugbọn ninu awọn ti nwọn fẹ ti Yoruba ni mo wa. Mo bẹ nyin ki ẹ ba awọn ọmọ wa ṣọrọ ki nwọn fi ara mọ Ẹgbẹ OLỌPẸ yi nitori ninu rẹ ni a ti le ri ilosiwaju fun gbogbo Yoruba. Nitori rere ilẹ Yoruba Ẹ DIBO F'OPẸ.

Gbogbo Ilu Ejigbo faramọ Ọpẹ

EJIGBO.

NINU ipade ti a ṣe nino loni Ọlọla Obafẹmi Awolọwọ ṣe ileri wipe bi awọn ara Ejigbo ba le dibo fun Ọpẹ Ijoba Afẹnifẹre yio ṣe eto lati yọ ọda si ọna ti o ti Ejigbo lọ si Iwo. Eto yio wa fun Ejigbo nipa omi ero ati ina lẹntiriki. Ọlọla Awolọwọw sọ wipe orisirisi iṣẹ ni on ti ṣe eto rẹ nigbati on lọ si ilu Oyinbo laipẹ yi.

Bi Ejigbo ba duro ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre ti o ba si dibo fun OPẸ Ijọba Afẹnifẹre yio ṣe eto lati da orisirisi iṣẹ silẹ ni Ejigbo. Ibikibi ti omi ba wa ti ina lẹntiriki ba si wa o rorun lati da iṣẹ silẹ nibẹ. Nigbati Ijọba Afẹnifẹre ti ṣe eto lati mu omi wọ Ejigbo ati lati mu ina wọ ibẹ o daju wipe yio rorun lati mu iṣẹ wọ ibẹ. Ọlọla Awolọwọ ṣe alaye wipe eto ti Ijọba Afẹnifẹre nṣe ni lati ko ilu mẹta bi Iwo, Ogbomọṣọ, ati Ejigbo pọ fun awọn eto ti o jẹ mọ ina lẹntiriki. Ijọba si nṣe eto lati ko Ogbomọṣọ ati Ejigbo pọ fun eto omi erọ bi ti Ede ati Oshogbo. Eto yi ni ko nii jẹki owo omi po ju ohun ti awọn enia le san lọ. Ọba Elejigbo ni o ṣe Alaga ipade na.

Awọn ti nwọn sọrọ ni ipade yi ni Oloye Tella. O yin Ẹgbẹ Afẹnifẹre fun iṣẹ nlanla ti nwọn ti ṣe paapa julọ fun otitọ ati ti ododo ti awọn aṣiwaju ẹgbẹ yi fi nṣiṣẹ. Oloye Osolo si tun ... Ọlọla Awolọwọ lẹh... O sọ wipe ilu Ejigbo ko t... bẹẹ ṣugbọn on bẹ Ọl... Awolọwọ ki o ma jẹki ẹ... kẹni ti kekere re Ejigbo...

Oloye S. L. Akintola ... ohun nlanla ti Ẹgbẹ Ọlọ... ti ṣe fun Ejigbo ati agbe... rẹ. O ka eto ẹkọ-ọfẹ ... ọmu ba ọda ti nwọn nyọ titi lati Ejigbo lọ si Ede... mu ẹnu ba eto yiya ti nw... nṣa awọn agbẹ lowo. O sọ... ile egbogi ọfẹ ati ile igbẹ... ti Ijọba ko si Ejigbo. Aw... ti nwọn wa si ipade na le... egbanji enia. Gbogbo E... gbo si ṣe ileri wipe awọn ... dibo fun Ọpẹ.

Ọba Elejigbo ni o sọ... kẹhin ni ipade yi. O ... wipe on ni Baba Ẹgbẹ Af... nifẹre. On ko ni ẹg... miran ti o ju Ẹgbẹ Afẹnifẹ... lọ ati pe ibiti on ba si wa ... o yẹ ki gbogbo awọn o... on a wa. O dupẹ lọ... ẹgbẹ fun gbogbo rere ... nwọn ti ṣe sẹhin. O sọ ... ohun ti Ejigbo fun nfẹ ... ti Ijọba le ṣe. Die inu ... ni Ọlọla Awolọwọ ti mu ẹ... ba loni. Ireti on ni ... Ijọba Afẹnifẹre yio mu ili... wọn ṣe bi nwọn ti ti nṣe ... ẹhin wa. Ejigbo kere ni ... nitoto ṣugbọn on bi Ọba El... Jigbo ko ni i gba ki enik... fi kekere rẹ Ejigbo jẹ. El... Jigbo so wipe ati on ... gbogbo ilu on duro ti Ẹg... Afẹnifẹre. Ọpẹ ni a o di... fun.

Ẹ dibo f'Ọpẹ

A ko ri iṣẹ rere ti N.C.N.C. ṣe

Lati ọwọ Y. Ayinla Disu

EGBẸ Afẹnifẹre (Action Group) ki iṣe ẹgbẹ sa, ẹgbẹ ti o karamọ ni. Idi ti o fi jẹ pataki ni pe o nṣiṣẹ ododo t'ara-t'ara fun igbega Naijiria paapa igbega Ijọba Ipinlẹ Iwọ-orun Naijiria. Ẹgbẹ yi ri i pe ẹkọ dara (ni anfani ninu) ju wura ati fadaka lọ ati pe ileri ni gbongbo ipilẹṣẹ ọrọ, nitorina ni o fi sa gbogbo agbara rẹ fun idasilẹ ile-iwe ọlọfẹ ati ile-itọju-alaisan ọlọfẹ.

Nipa bayi, ọpọlọpọ awọn ọmọ mẹkunnu ti obi wọn ko ni agbara (owo) lati ma a fi ran awọn ọmọ wọn lọ si ile-iwe tabi lati ma a fi ra ogun atata lati lo nigbati nwọn ba wa ni ailera bẹrẹsi jẹ anfani ẹkọ ati itọju ara wọn daradara. Ọpọlọpọ awọn ọna ti nwọn ko dara rara tabi ti nwọn mu ewu dani ri ni Ipinlẹ Iwọ-orun ni Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre ti sọ di daradara nwọn tilẹ sọ ọpọlọpọ awọn omiran ninu wọn di titi ọlọda.

Ko si ewu mọ. Awọn ara Ipinlẹ Iwọ-orun ati awọn arin-irin-ajo nrin ọna kan ja si ọna keji pẹlu if'aiyabalẹ ati irọrun. Moto akero ati mọto ayọkẹlẹ nrin ibikan bọ si ibikeji laimu ewu dani rara. Irọrun nla ni Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe si gbogbo Ipinlẹ Iwọ-orun ni akoko ijọba wọn.

A ko ri iṣẹ iwuri kan ti Ẹgbẹ N.C.N.C. (Ẹgbẹ Alakukọ) ṣe si Ipinlẹ Ila-orun lati igba ti Ijọba Ipinlẹ Ila-orun ti wa ni ikawọ wọn. Idaru ijọba ipinlẹ na ni a ngburo wọn si. Edealiyede nipa aiṣododo ti o wa l'arin wọn ko ni ẹlẹgbẹ. Nipa aiṣododo, Alakoso Ijọba Ipinlẹ na ti yọ diẹ kuro ninu aye nla ti nwọn wa.

O fẹrẹ jẹ pe gbogbo ilu Ibo (Ipinlẹ Ila-orun) ni nwọn ko ṣe deede si ara wọn. Ọpọlọpọ awọn ti nwọn da ile-iwe silẹ ni Ipinlẹ Ila orun ni nwọn ko san owo oṣu fun awọn oluko. Nitorina, awọn ile-iwe na ni lati bọ si titi.

Inu ijọba ti o ṣe itọju ile re ti, ko le ṣe itọju ile elomiran. Bi awọn ara Ipinlẹ Iwọ-orun ba nfẹ idagbasoke ilu wọn, ki nwọn dibo fun OPẸ ki nwọn ma ṣe dibo rara fun Ẹgbẹ Alakukọ (N.C.N.C.) ni ọjọ kẹrindilogbon oṣu yi.

Inade Ẹgbẹ Afẹnifẹre dun

Abule Onigbagbọ Kini Opeji

EGBẸ Afẹnifẹre Eka-Abule Onigbagbọ Kini Opeji ṣe ipade pataki kan ni ọjọ Aiku ti iṣe ọjọ kẹrin oṣu kẹta ọdun yi, ni deede agogo kan ọsan. Awọn alakoso ipade na ni awọn Ọgbẹni J. A. Adewuyi, Jimọh Kọlawọle awọn Iyaalin Aṣimọwu Adunni, Wulemọtu Dahunsi ati Sabitiyu. Ọgbẹni J. A. Adewuyi ni o fi adura si ipade na, Kansilọ T. Ade. Balogun si fi awọn enia pataki pataki ti o wa lati Abẹokuta han ijoko na pẹlu ọrọ apọnle.

Ọlọla, S. O. Ṣọgbẹyin B.A. Oloye J. O. Kẹhinde. Oloye Oladokun Oyedemi Otunbade Abaka ati Ọgbẹni J. A. Adewuyi sọ ọrọ iwuri lori iṣẹ ribiribi ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Acton Group) tiṣe ati awọn eyiti o nfẹ lati ṣe. Nwọn si fun ijoko na ni imọran pataki pe ki nwọn fi ẹsẹ wọn mulẹ ṣinṣin ninu ẹgbẹ yi nitoripe ko si ẹgbẹ iṣelu ti o dara to ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre. Ọgbẹni J. A. Adewuyi fi adura mu ipade na wa si opin.

Diẹ ti aye wa fun lati daruko ninu awọn ti o pe sibẹ ni Ilalẹ Abule Ẹkẹrin, awọn Ọgbẹni Bodunrin Kankupada, L. Ade. Bakare, Salami Ogunṣiji, Yẹkinni Alade Majẹkobajẹ, Sanusi Babayẹmi, Asani Kẹṣinro, Alfred Abiola ati Sunmonu Lanrewaju.

FUN IRE ILU WA Ẹ dibo F'ọpẹ

Ṣoyinka di Baba Ibeji

OGBENI wa J. O. Shoyinka yinka ẹniti o nsọ itan Ilu Ajiran Oku lọsẹọsẹ ninu Iwe Irohin Yoruba di Baba Ibeji ni ọjọ 'Ru ti iṣe ọjọ kejidilogun oṣu kẹrin ọdun yi (18/4/56)

Kungu sọ, idawọ ọjọ na koṣe fẹnu sọ, ori ni ọpọlọpọ awọn ti o wa sibi idawọ na fi rin dele—ko si ohun ti o fa ju ọti Jini lọ nitoripe Bia ka raye duro nibẹ rara anbọsibọsi Oguro—Iya awọn ọmọ na ni Isiwatu Aṣakẹ ti Agbole Abiodun Ago-Owu. Oluwa ko da awọn ọmọ na si—Baba Ibeji ati Iya Ibeji, ẹ ku ori re o.

Abeokuta.

Ẹ DIBO F'OPẸ

Queen's School, Western Region, Ed...

ENTRANCE EXAMINATION, 1956.

It is notified for general information that owin... to the regional elections, the entrance examinatio... for admission to Queen's School, Western Regior... Ede, will be held on Saturday, 2nd June, 195... instead of 26th May, as previously announced.

IṢẸ ILERA

Ni ọdun merin sẹhin, mejila pere ni ile-iwosan Ijọba to wa ... Iwọ-orun Naijiria. Loni,

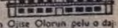

a ri merindilogun, a si nko awọn meje lọwọ. Bi a ba ka ti awọn Ojiṣẹ Ọlọrun pelu o da... pẹ Ẹkun kọkan ni Iwọ-orun

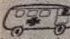

Naijiria nisisiyi ti ni ile-iwosan kan. Metalelogbo... ti awọn Moto Alaisan to wa kakiri lati ma gbe awọn alaisan la... igberiko ni Ẹkun kọkan lọ si ile-iwosan.

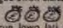

Ijọ... nfun awọn Ijọba Ibile ati awọn Ojiṣẹ Ọlọrun lọwọ lati tọju awọn ile-egbogi ati ile itọju

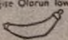

aboyun a... ọmọ-owo. Ijọba ti pese owo bi ọkẹ marun ponun sile fun kiko ile-egbogi merin ati ile-itọju aboyun merin si Ẹkun kọkan laipẹ jọjọ, kun awọn to ... nisisiyi.

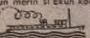

Ijọba tun ti pese ọkọ oju-omi pelu ile-egbogi ati alaisan fun awọn ilu ori omi gbogbo. Gbogbo enia lo ti dupẹ fun ipese itọju ọfẹ fun awọn ọmọ ti ko to

eni ọdun mejidilogun ni ile-iwosan. A npete ile-iwosan meji miran lọwọ nisi-siyi. Awọn nkan wọnyi ati awọn ... aṣeyọri miran li Alakoso Eto Ilera pe ni "ciṣe iṣẹ to gba awọn ara iṣaju l'ogoji ọdun, lodun merin".

Issued by the Western Nigeria Information Service

ORIKI BAMWO

Bamwo de, alajola ọmọde, agbọmọla bi orisa. Akọkọbakọ egun ti nda'anọlọkun lgbona, atata ogun ti np'otutu rẹ wirawara. O s'abiku d'ikugbagbe, o s'ọmọ ti nh'ehin lore. Iko ri i sa, Iba ko o l'ọna ta giri, Aipesi ri i d'ẹkun iyọnu. Olugbala l'ọmọ ti nyagbẹ ọrin. O k'apa inuwọ, o la jedi l'abapa: gbogbo abiyamọ nyọ sese. Ela ri i, o ro'ja, Ọnpre ri i o sa 'gbe bora, Eyi npa'lọmọ lodilẹsọ. Ọrẹ Iboko, Koseemani awọn abiyamọ, eni araiye ajiadu ra.

Wa ra a lodọ wa: Igo kekere 2/6d; Igo nla 4/6d.

Owo-ọkọ 1/6d. Kọwe si wa fun arapọ lati gba odnawo.

The Egba Trading Aradan Stores,

144, Denton Street, 18, Denton Bridge St., P. O. Box 2, Ebute Metta. 46, Victoria Street, Lagos ati New Motor Park, Ibadan.

Igi Owo ni Igi Ọpẹ

Lati oju ewe kini

Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre ba awọn onikoko ṣe eto ti nwọn fi mba arun adu ja. Nwọn ti wa oogun ti npa arun adu yi ni awari. Ijọba Afẹnifẹre tun ṣe eto lati maa ya awọn onikoko lowo lati fi ra oogun adu yi ati lati fi ra ẹrọ ti nwọn yio maa fi fun oogun na si ara koko. Bi idan ni oogun yi je. Bayi ni Ijọba Afẹnifẹre gba awọn agbẹ silẹ kuro lọwọ arun buruku ti o fẹ ko okuta ba koko. Bi o ba dara fun awọn agbẹ ni o dara fungbogbo wa. Irọrun agbẹ ni irọrun ilu. Idi niyi ti Ẹgbẹ Afẹnifẹre fi gba ara rẹ ni alagbọrandun fun awọn agbẹ.

Ohun ti Ẹgbẹ ỌLỌPẸ ṣe fun awọn agbẹ ko tilẹ mọ bẹẹ. Nwọn tun ṣe eto ti Ijọba Afẹnifẹre fi nṣe atilẹhin iyawo fun awọn agbẹ. Eto yi bẹrẹ ni kekere lesin. Ko si agbegbe agbegbe ti eto yiya awọn agbẹ lowo yi ko de. Nwọn ya elomiran ni ponun marun. Elomiran ri to ponun mẹwa. Elomiran tilẹ ri to adọta ponun. Ijọba Afẹnifẹre fi eto yi dun awọn agbẹ wo ni ọdun ti o kọja ni. Inu mi dun lati so fun nyin wipe awọn ti a ya ni owo wọnyi fa ọmọ yọ. Pupọ ninu nwọn san owo na pada laikuna. Eyiyi mu ki Ijọba Afẹnifẹre pinnu ninu ọdun yi lati pese owo ti o to gọbọi lati fi ṣe iranlọwọ fun awọn agbẹ. O daju wipe lori eto titun ti Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre ṣe yi ẹinkọọkan yio maa ri owo ya ju ti eṣin lọ. Pupọ ninu awọn ti owo na ko si to lọwọ nijọun yio maa ri ya labẹ eto titun yi. Agbẹ ti o ba ri owo ya yio le gbin oko kun oko rẹ. Iru agbẹ bẹẹ yio ri nkan owo ta, yio si ni owo lọwọ. Awa ara ilu naa yio maa ri onjẹ ti o dara jẹ bi nkan oko ba pọ.

Ṣe ẹ ba tun fẹ mọ bi Ijọba Afẹnifẹre ti ni ifẹ awọn agbẹ to ẹ bere tani ṣe eto ti nwọn fi da BANKI awọn alajumọsepọ silẹ? Ijọba Ẹgbẹ Afẹnifẹre na ni o ṣe eto yi. Iranlọwọ kekere kọ ni Banki yi nṣe fun awọn agbẹ ti nwọn jẹ ọmọ ẹgbẹ Alajumọsepọ. ẹgbẹgberun ponun ọna ẹgberun (1,000) ni Ijọba Afẹnifẹre fi da BANKI yi silẹ. Awọn agbẹ ati awọn aṣoju wọn ni nwọn si nṣe olotu fun BANKI naa.

Fun iranlọwọ awọn agbẹ ati awọn ọmọ ẹgbẹ Alajumọsepọ ni Ijọba Olọpẹ fi da Banki nla yi silẹ.

Ilu pataki pataki ti titi ọlọda koi tii de rara ko pọ mọ ni Iwọ Orun Naijiria. Ibiti Ijọba alijọ ba gbe yọ ọda mẹli kan larin nkan bi ogoji ọdun, eyiti Ijọba Afẹnifẹre nyọ larin ọdun mẹrin pere ti o kọja ju mẹli mẹfa lọ. Iṣẹ ti Ẹgbẹ Ọlọpẹ ṣe larin ọdun mẹrin ju eyiti Ijọba Atijọ fi bi ogoji ṣe lọ. Ẹnyin ti ẹ nrin kiri, ẹ fi oju inu wo gbogbo ilu ti ọda ti de larin ọdun mẹrin ti o kọja yi ti ko si ti de ri tẹletẹlẹ. Ẹ o ri wipe iṣẹ na ki iṣe kekere, paapaajulọ bi o ba ranti wipe owo ti o yọ oda si mẹli kan titi jẹ apo owo marundilogoji (£3,500). Li ede kan ẹgberun mẹta ati apo marun ni Ijọba nna lati yọ oda si mẹli kan oju ona. Ẹ wa ṣiro iye mẹli ti Ijọba Afẹnifẹre ti yọ ọda si larin odun mẹrin ti o kọja.

Talaka ati mẹkunnu ni ẹnu ninu Ijọba Ibilẹ ilu wọn loni. Enikẹni ti adugbo rẹ ba yan ni Kansilọ ni eto lati ni ohun ninu eto Ijọba Ibilẹ. Eto ti Ijọba Afẹnifẹre ṣe mu ki ajumọsepọ ati iṣọkan wa larin awọn ọba ati ijoye ati awọn mẹkunnu ni ilu. A nri ninu awọn onilakaye ninu awọn ilu ti nwọn ndi kansilọ ti nwọn si nfi ọwọ so ọwọ pẹlu ọba ati ijoye lati tun ilu ṣe. Awọn ọba ati ijoye paapa ni Igbimọ Aṣofin tiwọn lọtọ. Ki iṣe pe awọn kan tun nṣe ofin sowọ si mọ. Ofin ṣiṣe naa di ajumọṣe. Ko si ofin ti o ti i di ofin afi bi Igbimọ Aṣofin ti awọn ọba ba fi aṣe si i. Iru eto yi ko si ni Ila Orun ni ilẹ awọn Ibo ti awọn Ẹgbẹ Alakukọ ti nṣe Ijọba. Nigbakan awọn nṣe fun wa wipe ko si ọba ni

Wo oju ewe keje

Pẹlu iwọnyi

MYSTO SPRAYERS

Fifọn ẹgbogi si ara Koko ni lati bẹrẹ pẹlu akọrọ-ojo toribẹ Ki o tete gbaradi pẹlu

"UNAMIST"

Ẹrọ fifọn ẹgbogi olowo ti o gba galọnu mẹta, onilọpọ iṣẹ meji, oni-ọpa-ifẹ-atẹgun elowo ati oloriṣi meji ero ifọn -ẹgbogi

£7. 7. 0

"Mysto.—
Model No. 159.

Ẹrọ fifọn ẹgbogi onitilẹ. A ti idimọn si de eni rẹ ati ideri ẹnu ibo ti yio mu ki o le se iṣẹ dada ati okun ọpa ti o gun to lati tiṣẹ gun-iwaju ati yika gbogbo ẹgbẹegbẹ

£13. 0. 0.

Ibikibi ni awọn ẹya ara irinṣẹ-ẹrọ wọnyi wa fun tita nigba gbogbo.

The UNITED AFRICA COMPANY of Nigeria Ltd.

Awọn Igbimọ amuludagba

Lati oju ewe keje

Project" ki a si le to pari rẹ a o na koja £1,800,000. Owo girimayan ni eyi je sugbon bi oja ti ri l'ode toni lẹhin ti gbogbo eto eso na ba ti dogba tan, eso na yio ma a ma a mu to ere oni ọgbọn ọkẹ ponun (£600,000) wọle l'ọdọdun.

Igbimọ na ni idi lati ṣe igberaga lori oko ọgbin alata nla yi. Igberu iṣẹ yi yio fi han pe ohun pataki ti Igbimọ yi nlepa lọsi nitori a mu anfani ona ọrọ wa fun awọn ara Ijẹbu niyen. Nwọn si nkọ wọn ni ona alata ti won fi nṣiṣẹ agbẹ niyen labẹ awọn ti nwọn ni imọ-ijinlẹ ninu iṣẹ na. Ni ọna yi ati nipa idasilẹ awọn oriṣiriṣi iṣẹ miran, Igbimọ na ni ero lati ri i pe Ipinlẹ yi dagbasoke.

Ngba miran e o tun gbọ nipa ajumọsepapọ awọn enia ilu gbogbo.

Ẹgbẹ Afẹnijẹ oye

ESE awọn enia pataki pataki ni o pe si ibi ipade ẹka Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group) l'enuloloyi. Lẹhin ti nwọn ti sọ ọpọlọpọ ọrọ iwuri tan nipa iṣẹ ti Ẹgbẹ na ti ṣe ati eyiti o nṣe lọwọ-lọwọ ati nipa Ijọba Awolọwọ pe o dara pupọ ni nwọn yan awọn oloye wọn. Nwọn fi Ọba Arojojoye Keji Ogboni Ijẹbu Ijẹsa jẹ Alakoso awọn oloye Odofin Arapatẹ jẹ Gbakeji Ọgbẹni Jeremiah Tọbatẹlẹ Balogun Ayọade Ọtun Balogun Dende Fasoyin Osi Balogun Michael Ajala Seriki; Deji Arowosẹgbẹ Ọtun Seriki; Oloye Ilalẹ Onilu, Osi Seriki Oloye Ọla Walaye Alaga; Ọgbẹni Falopẹ Gbakeji Alaga: Ọgbẹni Ilesanmi Paul, Ọtun Alaga; Ọgbẹni E. Fasakin Osi Alaga; M. Ọla Oni, Gbakeji akọwe Eto Ẹgbẹ; Ọgbẹni D. A. Oluwasemire, akọwe Ẹgbẹ.

Awọn Ọgbẹni Jimọ Owoẹyẹ, Amos Osulana, Ọlasẹbikan Awosẹjo, Tọpẹ Ojudayi, Julius Falodu ati Ọlabisi Elijah jẹ awọn akọwe fun itankalẹ Ẹgbẹ. Ọgbẹni J. K. Ọladimeji jẹ akapo, Michael Bọlarinwa, ajẹri iwe Iṣiro owo Oloye Sajuku, Baba Ẹgbẹ Ọgbẹni Job Jofoyinbo, Ọtun Baba Ẹgbẹ; Oloye Ikọtun Odogo Osi Baba Ẹgbẹ.

Ẹ dibo Fun Ọpẹ

Ẹgbẹ Azikiwe ati ominira wa

Lati ọwọ Kotannawọla Ọpẹbiyi

NINU aroje mi lori Ẹgbẹ Awolọwọ ati ominira wa, emi so, emi fun nse nihin pe emi ko si ninu egbe oselu kan ati pe emi ko korira Ẹgbẹ Alakuko—Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi labẹ akoso Olọla Dokita Nnamdi Azikiwe, sugbon mo fẹran egbe awọn to nwa ire fun mi ati fun gbogbo enia ilẹ Naijiria, paapa fun awọn enia mi ti Ipinlẹ Iwọ-orun.

Emi so pe o yẹ ki gbogbo wa mo otito nipa awọn egbe oselu meji pataki—Ẹgbẹ Awolọwọ ati Ẹgbẹ Azikiwe—ti o wa ni Ipinlẹ Iwọ-orun ki awa ba le mọ eyiti o nja lona eto ati ifọkanbale fun ominira Naijiria, ti o si yẹ ki awa fi agbara ijoba wa le lọwọ fun odun marun.

Kini otito ti o yẹ ki a mo nipa wọn? Mo ti so ohun ti gbogbo wa mo, ti a si fi oju wa ri nipa Ẹgbẹ Awolọwọ. Awa ti ri otito pe Ẹgbẹ Awolọwọ ti so igbo di ilu, o ti so egan di erubu, ayọ ba Ipinlẹ Iwọ-orun ninu ise re. Nisisiyi, ẹ jẹka yẹ egbẹ Azikiwe wo lati wa iyato larin rẹ ati Ẹgbẹ Awolọwọ ti gbogbo wa ti ri ise rere re ti a si nyin Oluwa logo nitoriti O ni inudidun si alafia Ipinlẹ Iwọ-Orun. O si fi isegun de ise Ẹgbẹ Awolọwọ lade, boya Ẹgbẹ Azikiwe ti se ise rere to po ju ti Ẹgbẹ Awolọwọ lọ, tabi koi ti mọ rere yato si buburu lati odun wonyi wa. Emi ti so ewonba ohun ti mo mọ, ti awọn ologbọn si le jẹri si ninu Ẹgbẹ Azikiwe yala gẹgẹbi alatako ninu Igbimọ Ijoba Ipinlẹ Iwọ-orun tabi gẹgẹbi Ijoba Alase Ipinlẹ Ila-orun ni ilẹ awọn Ibo. Kini Ẹgbẹ Azikiwe alara le so fun wa ninu ara re ati ise re ti awa le fi sowo ni Ipinlẹ Iwọ-orun bi awa ti nfi ise Ẹgbẹ Awolowo sogo loni yi?

Ko si elomiran ti o le dahun awọn ibere wonyi fun itelorun wa lẹhin Olọla Dokita Nnamdi Azikiwe ati diẹ ninu awọn igi—lẹhin—ogba Ẹgbẹ Alakuko. Dokita Azikiwe ni Asaju Ẹgbẹ Alakuko (Ènsi-Ènsi), on kanna si ni alakoso Ijoba Ipinlẹ Ila-orun. Nitorina, oro ti o ba so ko wa eleri ki a to le se idajo lori ise Ẹgbẹ Alakuko. Kini Dokita Azikiwe wi?

"IRE KAN, AWA KO NI"

Dokita Azikiwe so pe Ẹgbẹ Alakuko jẹ egbẹ gbogbo enia Naijiria ati Kamaru nitoripe Ibo, Yoruba, Hausa, Kamaru ati gbogbo ẹya ati orilẹ-ede to wa ni Naijiria mbe ninu egbẹ na, ati pe egbe na ti fi Hausa kan jẹ Mẹyọ Enugu, o si ti fi awọn Yoruba mejeji se alaga egbẹ ti nte iwe ati eyiti nse ise irohin ni Ipinlẹ Ila-orun. Daju-daju, Dokita Azikiwe mọ li okan ara rẹ pe awọn enia Ipinlẹ Iwọ-orun koi ti ri apẹrẹ ise rere kan ti Ẹgbẹ Alakuko se, ati pe lẹhin ariwo ti on ati awọn omolẹhin on npa kakiri, ko si ise rere kan ti a le tọka si pe Ẹgbẹ Azikiwe se fun ire wa.

Dokita Azikiwe mọ pe awọn enia Ipinlẹ Iwọ-orun yio ti wọn ati itiju wọ on lọbo bi on ba jẹwọ aisedede Ẹgbẹ Alakuko ati ẹsẹ rẹ ti nbọ niwaju gbogbo enia, nitorina o so kelekele ninu iwa ati ise ni ilu Enugu laipẹyi bi onigbagbo (on ko gbọ ti wọ egbẹ awọn ti nfi ada bura) pe "Ire kan, awa ko ni, ẹyin ẹ fo-ẹt-wa ko."

Nitoto, ko si ohun ogo kan ti a le so nipa Ẹgbẹ Alakuko; gbogbo aiye mọ wọn si alaisoto egbẹ ti nkede iwa ibajẹ ati abẹtẹlẹ. Ẹgbẹ Azikiwe ti se oniko iku, ibanujẹ, adanu ati ẹwọn fun ọpọlọpọ enia—awọn ti nfẹ lati se ifẹ Azikiwe ki nwọn ba le jogun ijoba labẹ asia Ibo.

"ẸGBẸ AWỌN OṢOLẸ"

Awọn ọmẹsọ ko tete mọ pe Ẹgbẹ Azikiwe fẹran ole, agunbe ati ayọ-ilu-lẹnu. Isesi Ẹgbẹ na ninu Igbimọ Ijoba Ibilẹ Eko lo koko tu asiri wọn. Irohin ti Olawadi ise Igbimọ na, Ọgbẹni Storey ko nipa wọn bura po. Lẹhin na Dokita Azikiwe paapa mọ pe egbẹ on ki ise eyiti a le pe li egbẹ awọn Afenifere, nitoripe iwa ti awọn omo egbe na nhu fihan pe nwọn ko rin lọna pipe, nwọn ko si sise ododo, okan wọn kun fun irẹnijẹ ati etan. Nigbati iwa wọn koja ifarada enia, Dokita Azikiwe paapa pohunrere ẹkun pe, "Awọn ole, ọpuro, elẹtan, aṣẹnije ati igara enia l'o yi mika ninu egbẹ Ènsi-Ènsi."

Enu ya gbogbo enia lati gbọ eyi lati ẹnu olori egbe, nwọn si siyemeji bi otitọ tabi irọ li ọrọ ti Dokita Azikiwe so. Laipẹ jojo ẹnikan soro lati ilu Oyinbo ani Ọgbẹni Nicholson jẹri si ọrọ Dokita Azikiwe pe ise ti Igbimọ Ijoba Ibilẹ Ibadan se labẹ akoso Ọgbẹni Adegoke Adelabu fihan pe Ẹgbẹ Azikiwe gbadun abẹtẹlẹ ati robi-robi, ati pe alaga Igbimọ na, Ọgbẹni Adegoke Adelabu, ko ni ọwọ mimọ ati okan funfun. Tani Adegoke Adelabu? Igbakeji Dokita Azikiwe ninu Ẹgbẹ Alakuko li Ọgbẹni Adegoke Adelabu, ti oruko inagije rẹ jẹ "Pẹnkẹlẹmẹsi" Hun! "Pẹnkẹlẹmẹsi". Enia gidi ni bi?

Sibẹ-sibẹ, iwa ole ndagba si ninu Ẹgbẹ Azikiwe, o si ngun awọn enia lara ni Ipinlẹ Ila-orun tobẹ ti Dokita Azikiwe fi yan Ọgbẹni Ikpeazu (Ibo li Ọgbẹni na, ise agbẹjọro li o si nse ni ilẹ Ibo) lati wadi ẹsun ijẹkujẹ ati aparutu ise ninu Ijoba Ipinlẹ Ila-orun paapa ti Dokita Azikiwe alara nse. Ọgbẹni Ikpeazu koi ba iwadi na jinna rara ki aiye to gbọ pe ninu awọn to wa pẹlu Dokita Azikiwe bi alase ati alakoso Ijoba Ipinlẹ Ila-orun wa ninu awọn ti ngba owo iwaju pẹlu t'ẹhin pọ, ti nwọn si nta buso-oja ati ise Ijoba fun awọn enia. Eyi fihan gbogbo aiye pe nitoto, ọpọlọpọ awọn alaisoto ti owo wọn kun fun eje ijẹkujẹ ati abẹtẹlẹ li o joko yi Dokita Azikiwe ka, ninu Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi, paapa ni Ipinlẹ Ila-orun nibiti Ọgbẹni Ebenezer Williams, okan pataki ninu awọn ore ati alatilẹhin Dokita Azikiwe ati Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi, so pe abẹtẹlẹ ti di asa, ọpọ enia l'o nfi robi-robi ati ipo ise wọn wa owo Pena "tani yio mu mi" labẹ akoso Olọla Dokita Nnamdi Azikiwe.

Gbogbo nkan wọnyi li Ẹgbẹ Azikiwe duro le lori. Dokita Azikiwe mọ pe "awa mọ, awọn baba wa si ti so fun wa," ise iparun li Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi nse kakiri ilẹ Naijiria.

Sugbọn emi gbagbọ pe Dokita Azikiwe ko si ninu awọn ole, ọpuro ati elẹtan to so Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi di arira-ina fun awọn ọmọluwabi enia. Sugbọn ohun ti o ya mi lẹnu nipe Dokita Azikiwe ninu gbogbo imọ, ọgbọn ati oye rẹ ko mọ pe ko si iyato larin ole ati ẹni nba ole rin, ati pe o yẹ ki on yago fun egbe buburu ti nba iwarere jẹ. Boya eyi lo jẹ ki Ọgbẹni E. O. Eyo, okan ninu awọn ti Dokita Azikiwe gbẹkẹle julọ ninu Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi ati ninu ise Ijoba Ipinlẹ Ila-Orun, so pe Dokita Azikiwe paapa ni ọwọ ninu aidaa kan.

Ọpọlọpọ li awọn ti o mọ ijade ati iwọle Ẹgbẹ Azikiwe lati odun mẹwa wọnyi wa, sugbọn ti iriri ti mu wọn gbadura sinu iwe irohin ati kakiri ilẹ Naijiria pe ki Olorun jọwọ mase fi agbara ijoba ilẹ Naijiria le Ẹgbẹ Azikiwe lọwọ. Nitoto, a ko ha ti tu ọpọlọpọ Igbimọ Ijoba Ibilẹ labẹ akoso Ẹgbẹ Azikiwe ka nitori iwa ole, afowora, ijẹkujẹ ati abẹtẹlẹ ti awọn omo Ẹgbẹ Azikiwe nfi se oran ilu kakiri ilẹ wa? Ọpọlọpọ wọn ko ha ti tipa iwa wọnyi lọ sẹwọn? Ẹ jẹ ki Azikiwe ati Adelabu dahun si i.

Dokita Azikiwe gbọn pupọ sugbọn ọgbọn rẹ kuna nitoripe ko moye "ohun ti emi wi" nipa Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi ni Ipinlẹ Iwọ-orun, o si dabi ẹnipe Olọla Dokita na ko ni eri-okan lati so fun un pe "mase so buburu nipa Ẹgbẹ Awolọwọ nitoriti Ijoba rẹ dara ju tirẹ lọ, ko si fi iwa okunkun se agbara." Dokita Azikiwe ko ni itiju, ko si bẹru lati so fun wa pe Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi li egbẹ ti yio fun wa ni ifọkanbalẹ ati ilosiwaju nigbati o mọ pe Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi lo npa awọn enia lẹkun kakiri ilu to ba soriburuku lati joko ni ibujoko ika pẹlu re, ati pe Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi li egbẹ to fẹ fi ilẹ wa—ilẹ Yoruba sabẹ ase Ibo.

Nitoto, ohun ti ologbọn ba nlepa ni ngso ologbọn di were. Dokita Azikiwe di alaigbọn nipa ilepa rẹ lati fi Ibo se oluwa gbogbo orilẹ-ede yoku ni ilẹ Naijiria. Sugbọn awa mọ awọn ọlọtẹ Ibo to lodi si ilepa Dokita Azikiwe. Iru awọn enia bẹẹ li Azikiwe ti so di ọta ti o fẹ parun ni Ipinlẹ Ila-Orun. Dokita Azikiwe ninu iwa erannu, okan igbesan, ifẹ ipo, agbara ati owo ko fẹ egbẹ awọn enia rere ti yio so fun un pe "kaka ki Yoruba di ẹru Ibo, ki olokeraike."

Were ati olusebuburu li omo Yoruba ti o ba so pe Dokita Azikiwe ati egbe rẹ ni ifẹ si alafia ilẹ Yoruba nigbati Dokita Azikiwe paapa ti so nijọsi pe "orilẹ-ede Ibo jẹ ayanfẹ ti awọn orilẹ-ede yoku gbọdọ teriba fun." Eyi li o mu ki Dokita Azikiwe beresi kigbe etan kiri pe "Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi li Ẹgbẹ awọn enia Naijiria." Mo tun wi, gbogbo ohun ti Azikiwe nfẹ losan-loru nipe ki Ibo jọba lori Yoruba ati Hausa. Eyi li itumọ Irẹpọ ati Ijoba kansoso" ti Ẹgbẹ Azikiwe nfẹ fun Naijiria. Oyinbo kan, Ọgbẹni John Gunther ti o se iwe kan nipa ilẹ enia dudu jẹri si ọrọ mi pe Ijoba Ibo lori Naijiria li Azikiwe nlepa. Ọgbẹni John Gunther so pe Azikiwe nfẹ irẹpọ ati Ijoba kansoso fun Naijiria, ki Ibo, Yoruba ati Hausa le wa lalafia sugbọn ki Ibo wa loke.

Dokita Azikiwe ti ka iwe na, o si ti mọ pe asiri ti tu.

Lori gbogbo nkan wonyi ti a mọ nipa Ẹgbẹ Azikiwe ati ilepa rẹ fun ominira wa labẹ Ibo, Dokita Azikiwe ko ni itiju, ko si bẹru Olorun lati wa so fun wa pe ki awa fi agbara Ijoba Ipinlẹ Iwọ-Orun le Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi lọwọ. Ṣio! Emi a nwo lawamẹna t'o nwo ara rẹ lawẹẹrin. Azikiwe ko mọ pe ni ilẹ Yoruba awọn ọmọluwabi ko ni fi "diayin dipo kabiyesi"

Dokita Azikiwe ko ri aṣọ fi bo ẹsẹ ole, ẹsẹ irọ, ẹsẹ afojudi to gbilẹ ninu Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi, sibẹ, o nsọ fun wa pe Ijoba Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi yio fi idi ododo mulẹ ni Ipinlẹ Iwọ-Orun. Enikan o ma da aṣọ rere fun ni wọ ti orun rẹ li awọn ọmọluwabi nkoko wo ni Ipinlẹ Iwọ-Orun. Awa ko ri apẹrẹ ẹniti o fẹ Ijoba Ododo ninu Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi ati ninu ise rẹ ni Ipinlẹ Ila-Orun, nibo li Ẹgbẹ Azikiwe yio ti jogun iwa ododo ti yio fi idi rẹ mulẹ ni Ipinlẹ Iwọ-Orun? Abọn etan li Ẹgbẹ Azikiwe fi nsọrọ. Gbogbo omo Ẹgbẹ Azikiwe lo "fẹran okunkun ju imọlẹ lọ nitoriti ise wọn buru".

Emi ti fi han nihin pe Dokita Azikiwe ko ni ifẹ si ire ilẹ Yoruba. Bi Dokita Azikiwe ba le gboju-gbaiya so pe mo purọ, mo fẹ ki o dahun awọn ibere wọnyi:—

1. Tani olọla, ijoye tabi oba na ni ilẹ Yoruba ti Dokita Azikiwe koi ti fi abuku kan lati ba ẹwa ati ogo ilẹ Yoruba jẹ?

2. Kini se ti Dokita Azikiwe fi ni inudidun si yiya Eko kuro lara Ipinlẹ Iwọ-Orun ti ko si fẹ ki Ogoja, Kalaba ati awọn ilu Ese-Odo kuro lara Ipinlẹ Ila-Orun?

3. Kini se ti Dokita Azikiwe ko fi Yoruba miran si ipo Ọgbẹni Adelabu ninu Igbimọ Awọn Alakoso Ijoba Apapọ Naijiria, ti o jẹ Ibo li Azikiwe fi si ipo na?

4. Kini ifẹ ti Dokita Azikiwe ni si ire ati alafia Ipinlẹ Iwọ-Orun lati fi Ipinlẹ Ila-Orun ti ko reju, ti ko raye silẹ wa se ileri Ijoba rere fun wa nihin?

5. Bi Ẹgbẹ Azikiwe ba ni agbara, ọgbọn iwa ati awọn enia rere lati se Ijoba rere fun Ipinlẹ Iwọ-Orun kini ti Azikiwe ko lo anfani agbara, ọgbọn, iwa ati awọn enia rere na lati se Ijoba rere ni Ipinlẹ Ila-Orun?

6. Bi Ẹgbẹ Azikiwe ba ni ifẹ toto (laijẹ iru ifẹ ti ologbo ni si ekute) depo pe o fẹ ẹkọ rere ati oluko rere fun Ipinlẹ Iwọ-Orun, kini se ti Azikiwe ko pese ẹkọ rere fun awọn ọmọ ni Ipinlẹ Ila-Orun? Kini se ti Azikiwe ko sagbara lati ri pe awọn oluko ni Ipinlẹ Ila-Orun ngba owo oṣu to ju laseko bi awọn oluko ti Ipinlẹ Iwọ-Orun? Kilo fa a ti airi owo san fun awọn oluko jẹ ki ọpọlọpọ ile-iwe ti lẹkun ni Ipinlẹ Ila-Orun labẹ Ijoba Ẹgbẹ Azikiwe?

7. Kini se ti Ẹgbẹ Azikiwe ko le mu ileri ṣile meje abọ ojumọ ti o se fun awọn osise ojumọ se, ti awọn osisẹ labẹ Ijoba Ẹgbẹ Azikiwe ngba owo ti ko to ti awọn osise labẹ Ijoba Ẹgbẹ Awolọwọ, ti Azikiwe tun nse ileri orun, osupa ati awọn irawọ fun awọn osise? Itiju ko si?

8. Bi Ẹgbẹ Azikiwe ba fẹran awọn enia Ipinlẹ Iwọ-Orun kini se ti Azikiwe fi nwa ona ti Oyinbo yio ma na owo Ipinlẹ Iwọ-Orun fun ilosiwaju awọn Ibo ni Ipinlẹ Ila-Orun, ti o si fe so awọn enia wa di eni ehin?

9. Kini ifẹ ti Ẹgbẹ Azikiwe ni si ire Ipinlẹ Iwọ-Orun depo pe o fẹ gba Ijoba wa lọwọ wa sabẹ Ibo?

10. Kini se ti Ẹgbẹ Azikiwe npete lati fi Ibo se alakoso Ijoba Ipinlẹ Iwọ-Orun? Ko ha si Yoruba ninu Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi to le se alakoso Ijoba ilẹ Yoruba ko? O wi. Sugbọn Azikiwe nfẹ ki awa ati Ijoba wa bọ si abẹ Ibo. Ko tilẹ ni ko lati fi Oriṣu se Alakoso kaka ki o fi Yoruba se e.

11. Bi Ẹgbẹ Azikiwe ba ni ifẹ si irẹpọ Naijiria laijẹ pe o fẹ fi Yoruba, Hausa ati gbogbo orilẹ-ede yoku sabẹ Ibo, kini se ti Ẹgbẹ Azikiwe fi ko ile-iwe awọn omo Ibo lọ si ilẹ Hausa? Kini se ti Ẹgbẹ Azikiwe npete lati ko ile-eko ọtọ si ilẹ Ibo ki awọn omo Ibo nikan ba wa si ile-eko ọtọ ti Awọn Ijoba Naijiria yo wa ni Ibadan?

12. Kini ire ti Ẹgbẹ Azikiwe se si Ipinlẹ Iwọ-Orun nigbati o nfi bi ado le ọkọ ponun owo gbogbo enia Naijiria ko ile-ise simenti si Ipinlẹ Ila-Orun?

O f'arahan gbangba ninu awọn ibere wọnyi pe Dokita Azikiwe nfi Ẹgbẹ Ènsi-Ènsi wa ona lati fi awa ati awọn oba wa sabẹ Ijoba Ibo. Elẹtan li Ẹgbẹ Azikiwe. Awọn Hausa mọ Azikiwe ati egbe rẹ nitorina li Azikiwe fi ndaba pe ki Ipinlẹ-Ariwa (ilẹ Hausa) wa lọtọ, ki Ipinlẹ Iwọ-Orun ati ti Ila-Orun papọ. Ire kan ko si lara Ẹgbẹ Azikiwe. Ire wo li Ẹgbẹ Azikiwe se fun awọn ara Ipinlẹ Ila-Orun nibiti o fi ọta s'arin awọn Ibo ati awọn Ibo yoku?

Ẹgbẹ Azikiwe ko ha fi ọta sarin awọn ẹbi ati ọrẹ ni Ọyọ, Iseyin, Saki, Ogbomọsọ, Ilesa, Ibadan, Illa, Ago-Iwoye, Otta, Ado-Igbesa ati Ipokia ni Ipinlẹ Iwọ—Orun?

Ẹgbẹ Azikiwe ko ni eto, ko si mọ eto. Ẹgbẹ Azikiwe ti so ọpọlọpọ Igbimọ Ijoba Ibilẹ di "Ibo ole". Ẹgbẹ Azikiwe ki ise egbe to yẹ lati jọba lori awọn ọmọluwabi.

Ẹ yago fun Ẹgbẹ Azikiwe.
Ẹgbẹ Azikiwe ki ise egbe to nfẹ ire wa.
Ẹ mase jẹki Ẹgbẹ Azikiwe ba ayọ wa jẹ.
Ẹ mase jẹ ki Ẹgbẹ Azikiwe so wa d'ẹru Ibo.

Ẹ duro ti Ẹgbẹ Awolọwọ, ìyẹn li egbẹ ti yio se rere fun gbogbo wa. Ẹgbẹ Awolọwọ li ona si ominira aritan labẹ irẹpọ, idẹra ati ibukun Olodumare. Ẹ dibo nigbogbo igba fun Ọpẹ-Ẹgbẹ Awolọwọ Akọkọtiriko, ẹ lo Ẹgbẹ Azikiwe ni Ipinlẹ Iwọ-Orun!

Ẹ dibo f'Ọpẹ

CLASSIFIED ADVERTISMENT

FUN TITA

"Awọn Ẹrọ-Ikọwe Ti Nwọn Ti So D'ọtun, Underwood, Remingtons, Barlocks ati bẹbẹ lọ lati £12. 10s. 0d., ile-ile-atilo. A o fi iwe awoṣan won ranṣẹ pẹlu idunnu. MUSEUM BUSINESS EQUIPMENT LTD., 31, Museum Street, London, W. C. 1."

Ẹ dibo f'Ọpẹ

AWON OGBOLOGBO

(SCRAP)

OJE (LEAD)

IDẸ (BRASS)

BABA (COPPER)

AWỌN ALOKU IRIN

ERỌ MỌTO (RADIATORS)

PAANU AYỌ (ALLUMINIUM)

JE OWO

Ko wọn wa ta fun

BUCK (NIGERIA) LTD..

2, AERODROME ROAD, APAPA.

TELEPHONE

55177.

IGI OWO NI IGI ỌPẸ

Lati oju ewe kẹfa

Ila-Orun. Irọ ni eyiyi. Awọn Ẹgbẹ Alakuko ti nwon fe pa awọn ọba ati awon ijoye Ila-Orun run ni nwon nke kiri wipe ko si ọba nibẹ. Aye wo ni awọn Ẹgbẹ Alakuko fi gba awon ijoye ni Ila-Orun ?Nwọn ko si ni Igbimọ Aṣofin ti Ila-Orun bi Oloye. Nwọn ko ni Ile Igbimọ Aṣofin ti Oba ati ti Oloye nibẹ.

Ibi iṣana ni ki ẹ ti kiyesi oogun. Ọgbẹni Azikiwe ati awọn isongbe rẹ nke kiri wipe awọn ọba ati awọn ijoye ko gbodọ ni ẹnu ninu iṣelu. Ero iworan ni awọn Ẹgbẹ Alakuko fẹ sọ ijoye da. Bayi ni awọn Ẹgbẹ Alakuko fe sọ awọn ijoye di ọmọlangidi. Ohun ti nwọn sọ awọn ijoye da ni ilẹ Ibo ni nwọn fe sọ won da ni ilẹ wa nihin. Nigbati aiya tilẹ ko iru Kọla Balogun ti o tun nhalẹ mọ awọn agbagba ọba bi Oni ti Ifẹ ati Alake Abeokuta ati awọn Ọba jankanjankan bee. Ki iru omọ kekere bayi ma fẹ dun ikoko mu agbalagba Ṣe oro ti ologbon ba sọ ẹnu aṣiwere ni a ti ngbọ o.

Kini awon Egbe Alakuko se lati gbe ipo oba ati ti ijoye ga ? Ipo wo ni nwọn yan fun Olubadan nigbati nwon wa ni olori Ijoba Ibile Ibadan ? Akobu ko ni nwon nko Olubadan ? Ṣe awon ti ntun ipo oba se ni niyi ? Kini ibo ti awọn Egbe Alakuko fun Oba Eko nigbati nwọn nse Ijoba Ibile ilu Eko ? Mo ṣebi oro egan ni nwon nkọ si Oba Eko. Iba ibiti agbara awon Egbẹ Alakuko mọ ni Abẹokuta abuku ko ni nwon fi nta fun Oba Alake ? Eebu ko ni awon Egbe Alakuko imaa nbu Oba Timi l'Ede ? E lo bere lowo Oba Ataoja ni Oshogbo? Kini iwa abuku ti awọn Egbẹ Alakuko ko hu fun un tan ? Ijangban ni iba awọn Egbe Alakuko ti nwon wa ni Ogbomoṣo imaa nwa si ọrun Ọba Shoun ti Ogbomoṣo ati awon ijoye re. Ibu ni awọn Ẹgbẹ Alakuko ilu Benin mbu Ọba Akẹnzua kakiri ilu. Ṣe awon ti ko fi oju ola gbo'lẹ na niyi ? Bayi ni enia npon Oba le ? Ko si Oba ti o kun awon Ẹgbẹ Alakuko loju. Bi nwọn ba le ri aye rẹ, nwọn fẹ pa ọba run patapata ni. Bi awọn Ẹgbẹ Alakuko ba so wipe awon ni ifẹ awon oba ati awọn oloye, e jeki a bere kini nwọn se ri lati fi ifẹ na han ? Kini igbega ti nwọn ti se fun awọn ọba ati ijoye ti Ila-Orun lọhun nibiti nwọn gbe ni agbara ?

Ọlọla Kọla Balogun dahun lana wipe ohun ti on fi gba wipe Ẹgbẹ OLỌPẸ korira awon ọba ni pe awọn ni nwọn yọ Ọlọta atijọ Timoti Fadina ati Alafin Adeyemi. A ṣe nitotọ ni ẹnu opurọ kii ṣẹjẹ ? Bi o ba jẹ wipe ẹnu opurọ a maa ṣẹjẹ ni, pẹẹ ni ẹnu Kọla iba bu, ti ipọn ko ba maa tu silẹ gbunru. Ọlọta atijọ, Ọgbẹni Timothy Fadina funrarẹ sọ kakiri wipe Ẹgbẹ OLỌPẸ kọ ni o yọ on l'oye. Ko si ohun ti o kan Ẹgbẹ OLỌPẸ ninu rogbodiyan ti o ba on. On ati awọn ilu rẹ ni nwọn ja. Awọn ara Ọtta ni nwọn ni Ọba wọn, Ọba wọn ni o si ni wọn. Nigbati ija bẹ silẹ larin Ọlọta Fadina ati awọn enia rẹ, Ẹgbẹ Afẹnifẹre gbiyanju lona gbogbo lati pari rẹ. Nigbati awọn ara Ọtta fi dandan lee pe awọn ko fẹ Ọlọta mọ, kini Ẹgbẹ Afẹnifẹre le ṣe lori rẹ? Ọgbẹni Fadina Ọlọta atijọ funrarẹ dupẹ lọwọ awọn aṣiwaju Ẹgbẹ Afẹnifẹre fun akitiyan ti nwọn ṣe lati ṣe atunṣe larin on ati awọn enia on. Alara so pe ara ko ro on Kọla Balogun ni o ku aisun o kun aiwo. Iro patapata ni pe Ẹgbẹ Afẹnifẹre ni o yọ Ọlọta. Boya ohun ti awọn Ẹgbẹ Alakuko fẹ ki a ṣe ni ki a fi tipatipa si Ọba ti awọn enia ko fẹ bẹ wọn lorun. Aṣẹ onikume ni nwọn pe iru aṣẹ bee. Ẹgbẹ Afẹnifẹre kii pa iru aṣẹ bayi. Ẹgbẹ Afẹnifẹre ko yọ Ọlọta. Ẹnyin ọmọ aladiẹ, ẹ wa irọ miran pa.

(KOI TI PARI)

Ipade Ẹgbẹ Onişegun dun

AGEGE.

NI ọjọ kerin oṣu keji ọdun yi ni ẹsẹ awọn Ẹgbẹ Onişegun (Native Doctors and Medical Herbalists) pe ṣọṣọ si ile Ọgbẹni Abiọna Baṣegun fun ipade ajumọṣepọ. Nwọn yan Ọgbẹni A. P. Eweje si aye alaga, Ọgbẹni I. W. O. Diya si aye akowe, nwọn si fi Ọgbẹni Tokunbọ jẹ Apena.

Nwọn ṣe ipinn lati ma a ṣe ipade nibi ti nwọn gbe ṣe ipade yi titi ti ẹgbẹ yi yio fi fi idi mulẹ ṣinṣin, ati pe ki akọwe ma a fi owo ti nwọn ba da ni ipade kọọkan pamọ si ile itọju-owo (Banki) l'Eko ki o si ma a kọ iye owo na si inu iwe ẹgbẹ.

Ipade na dun o larinrin, irohin ko to amojuba ni. Lati ọpọlọpọ ilu ni awọn enia ti wa ṣe e. Diẹ ti aye wa fun lati daruko ni awọn Ọgbẹni A. O. Sanyaolu, Abiọna Baṣegun, I. W. O. Diya, Gbadamọsi Ọmọwẹwẹ, Maiyegun Tobalaṣe, Ilupesi, Alagbo-ọmọ, A. P. Eweje ati Iyaafin Oyelaja.

Mo kan saara si awọn Ọba

MO kan saara si awọn Ọba wa ni Ipinlẹ Iwọ-orun fun ọrọ iṣiri ati igbẹkẹle ti nwọn sọ lati fi han gbogbo agbaiye pe bi o ti wu ki baba kan ni ọmọ pupọ to eyiti o ba mọ itọju awọn obi rẹ ati ẹbi rẹ ni baba na yio fi ara mọ ju ti o ba fẹ tun ile rẹ ṣe ti o si nfẹ ki iwaju on dara ki ẹhin on sunwọn.

Nigbati a ti gbọ ọrọ awọn Ọba wa bi Ọlọla Ọba Alaiyeluwa Adesoji Aderẹmi Kini Oni Ife, Ọlọla Ọba Alaiyeluwa Ladapọ Ademola Keji Alake Abẹokuta, Alaiyeluwa Akẹnzua Ọba Ibini, Alaiyeluwa Gbelegbuwa Awujale Ijebu-Ode Alaiyeluwa Ataoja Oshogbo ati awọn Ọba yoku.

Ẹnyin baba wa na ni e npaa lowe pe "olọju ki i la oju re silẹ ki talubọ wo o". Nitorina, a be nyin ki e tubọ ma a ki wa laiya pe e si wa lehin ọmọ ti o ba mọ ike baba ṣe. Ẹgbẹ Afẹnifẹre (Action Group) mọ ike awọn Ọba, awọn Ọba na si wa lehin wọn d'ọla.

E dibo F'OPE!

Emi ni,

J. O. OLAONUN

Eko.

Laoye ati awọn Ọrẹ rẹ bẹ Olotu wo.

NI ọjọ Ọjobọ ti iṣe ọjọ kẹta oṣu yi ni Ọmọ-Ọba L. I. Laoye ti o ngbe Jos ati awọn ọrẹ rẹ meji, Ọgbẹni Haji Adetunji lati Kumasi G. C. ati Ọgbẹni Lawal B. Arẹmu lati Nsawam wa ṣe ibẹwo Olotu Iwe Irohin Yoruba. Olotu na si gba won l'alejo t'ayọ-t'ayọ.

Awọn Ọgbẹni Adetunji ati Arẹmu ba ọkọ-ofurufu gunle si Eko lati Oke-okun ni ọjọ kini oṣu yi fun iṣe owo-ọja-rira. Ọmọ-oba Laoye wa lati Jos fun iṣe oja tita fun awọn Oyinbo onisowo.

Olotu si mu won yika gbogbo Ile-Iṣẹ-Iwe "Amalgamated Press Ltd." inu won si dun pupọ fun gbogbo alaye ti Olotu se fun won nipa Iwe Irohin Yoruba.

Ni ọjọ keji ni ofuruful nwọn pada lọ si awon ilu ti nwon ti se ibujoko iṣe-owo won.

Adelebare.

FUN AGBARA

NIBI IṢẸ L'ỌSAN

FUN ALAFIA

NINU ISIMI ATI ERE

Hommel's Haematogen a fun e ni agbara EJẸ AKỌ-MALU, bi irin ati gbogbo alan s efun ara l'agbara. Pẹlu agbara alagunmolu ni gbogbo awọn ọmọ re e fi ni agbara.

FUN ILERA AWỌN ẸBI, LO

HOMMEL'S

HÆMATOGEN

Nsọ̀n nọ̀ ninu ign Iṣekẹke ta kakiri gbogbo ile itaja egbogi ati kọdọ ọsọ̀ wa ni Naijiria

ALBAN PHARMACY LTD. 2 Victoria St., P. O. Box 451, Lagos, Nigeria

Printed by the Amalgamated Press of Nigeria Limited, 5/7 Apongbon Street, Lagos. Editor: B. M. Adeniniyan. 2 Clifford Street, Lagos.

Ẹ dibo f'Ọpẹ

Horizon

Iyọ Alafia

Ẹbi

Kun!

Olorun aromba?

Egbogi mimu fun iyagbe

Fun gbogbo ẹbi

DERE

HORIZON HEALTH

ṢALTS

LONI!

Ẹ dibo F'Ọpẹ